

İŞ DÜNYASI DÖRT YILLIK SEÇİMSİZ DÖNEME DİKKAT ÇEKTE: ARTIK EKONOMİYE ODAKLANALIM

EKONOMİ SERVİSİ

YEREL seçimlerin hemen ardından iş dünyası temsilcileri de ilk mesajlarını yayınladı. Mesajlarda ekonomi programı ve yapısal reformlara devam edilmesi gerektiğinin altını çizen iş insanlarının ortak görüşü "Artık ekonomik sorunlara odaklanma vakti geldi" şeklindeydi. Açıklamalarda enflasyonla mücadele ve fiyat istikrarına vurgu yapılırken, merkezi yönetim ile yerel yönetimler

arasında işbirliğinin artırılmasına yönelik mesajlar da dikkat çekti. İşte iş dünyası temsilcilerinin 31 Mart mesajları...

'SEÇİMSİZ DÖNEM FIRSATTIR'

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu:

"Yerel seçimlerin ardından dört yıllık seçimsiz bir dönem ülkemiz için önemli bir

fırsat. Ekonomide atılacak çok adım, yapılacak çok iş var. Tüm gücümüzle enflasyonla mücadelede odaklanmalıyız. Enflasyonla mücadelede para ve maliye politikası eşgüdümünde daha başarılı olacaktır. Fiyat istikrar ve finansal istikrar ile öngörülebilirlik güçlenecektir. Böylece teknoloji içeriği ve katma değeri yüksek yatırımlar artacaktır. Ülkemizin üretim gücünün korunması ve firmaların sürdürülebilirliğinin zarar görmemesi de önem arz ediyor. Yapısal reformlar konusunda

etkin ve kararlı adımlar atmalıyız."

'YAPISAL REFORM ZAMANI'

Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği: "Yerel yönetimlere kentlerde tüm vatandaşlarımız için yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, iyi yönetim ve etkin hizmet sunumuna yönelik çalışmalarında başarılar diliyoruz.

Başta afet yönetimi olmak üzere tüm konularda merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında işbirliğinin güçlendiği bir dönem olmasını temenni ediyoruz. Yerel seçimlerin ardından ekonomimizi, demokrasimizi ve hukuk sistemimizi güçlendirecek yapısal reformlara hızla odaklanarak daha gelişmiş, saygın, adil ve çevreci Türkiye hedefine ulaşmak üzere birliğinle çalışmalıyız."

'TEMPOYU ARTIRMALIYIZ'

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçivan:

"Seçim nedeniyle ekonomiyi ve bu alandaki reformlara yönelik tempo maalesef arzu edilen seviyede olmadı. Artık çok ivedi bir şekilde ekonomiyi ve sorunlara odaklanmak gerekiyor. Yerel seçim sonuçlarının başta İstanbul olmak üzere memleketimiz için hayırlı olmasını diliyorum. Türkiye'nin yıldız şehiri İstanbul'a yeniden Belediye Başkanı seçilen Ekrem İmamoğlu'nu kutluyor, çalışmalarında başarılar diliyorum."

'PROGRAM DEVAM ETMELİ'

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Şekib Avdagic: "İş dünyası olarak

Türkiye'nin bu seçimden sonra uygulamakta olan ekonomik programa odaklanması gerektiğine inanıyoruz. Önümüzde dönem, enflasyon ve yapısal reformların hayata geçirilmesi başta olmak üzere birçok sorunla kalıcı, sürdürülebilir ve rasyonel bir mücadele için çok iyi değerlendirilmelidir. Bu sayede, çevresinde çatışma ve savaşların kol gezdiği Türkiye, daha da güçlenen ekonomisi ve demokrasiyle güvenli bir liman olmayı sürdürecektir."

'GÜN BİRLİK GÜNÜ'

Türk İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Yönetim Kurulu Başkanı

Süleyman Sönmez: "Artık gerçek gündemimiz olan ekonomiyi dönümlüyoruz. TÜRKONFED olarak her zaman olduğu gibi bu süreçte de elimizi taşın altına koymaya; kamu, yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında köprü vazifesi görmeye hazırız. Gün birlik ve beraberlik gündür. Bizim gündemimiz artık çalışanlarımız, emekçilerimiz, çocuklarımız, barınma ve diğer ekonomik sorunlar nedeniyle kazandıktan üniversiteleri terk eden veya hiç gidemeyen gençlerimizdir. Bizim gündemimiz toplumsal cinsiyet eşitsizliği, iklim krizi, yeşil dönüşüm, dijitalleşmede Avrupa'daki rakiplerinin gerisinde kalan KOBİ'lerimiz, yani başımızdaki savaşlar, ihracat pazarlarımızdaki durgunluk, mülteci sorunudur."

İŞ DÜNYASINA DAHA ÇOK KULAK VERİLMELİ

Türkiye Ayaklı Sanayicileri Derneği (TASD) Başkanı

Berke İcnen: "Önümüzdeki dört yıllık seçimsiz dönemde iş dünyasının sesine daha çok kulak verilmesi gerekiyor. İş dünyası ile daha yakın çalışılacak bir sürecin başlamasını ve özellikle son dönemde rekabetçiliğini büyük ölçüde kaybeden ayakkabı endüstrimiz için bu sürecin en iyi şekilde değerlendirilmesini diliyorum."

SABANCI: PROGRAM DEVAM ETMELİYİZ

Sabancı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Güler Sabancı "Seçimin galibi Türkiye demokrasisidir" dedi ve şu ifadeleri kullandı: "Önümüzde dört yıllık seçimsiz bir dönem bulunuyor. Bu kesintisiz dönem, enflasyonunu düşürmüş, makro dengelerini kurmuş, sürdürülebilir büyüme yoluna geri dönme-ye hazır bir Türkiye ekonomisi için büyük bir fırsattır. Ülke olarak muazzam bir polansiyelimiz var. Mevcut ekonomik programa ve normalleşme adımlarına kararlılıkla devam etmeliyiz."

'ARTIK İŞİMİZE ODAKLANACAĞIZ'

De Ekonomik İhracatçı Kuruluşları (DEİK) Başkanı Nail Çiçek: "Önümüzde seçim gündemini geride bıraktığımız çok önemli bir süreç var. Bu süreçte, başta enflasyonla mücadele olmak üzere, yapısal reformlar dahil atılacak tüm adımların bir an önce ve kararlılıkla yapılması geleceğimiz için çok önemli. Ülkemizin ekonomik hedeflerine hızla ulaşması, küresel ticarettaki yükselişini sürdürmesi, daha fazla istihdam sağlanması için daha fazla çalışmaya devam edeceğiz."

'GÜÇLÜ EKONOMİ İÇİN ADIMLAR ATILMALI'

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe: "Sandıkta çıkan mesajın en iyi şekilde okunup, ekonomimizi güçlendirecek adımların atılmasına inanıyoruz. İhracat Türkiye ekonomisi için lokomotif rolü üstleniyor. Önümüzde seçimsiz 4 yıllık dönemin ülkemiz ve ihracatımız açısından en iyi şekilde değerlendirilmesine ve 2028'de mal ihracatında 375 milyar dolarlık hedefi yakalayıp geleceğimize inanıyoruz."

'ÖNCELİK ENFLASYON'

Birleşmiş Markalar Derneği (BMD) Başkanı Sinan Öncel: "Dört yıllık seçimsiz bir döneme girilmesi ekonomi yönetiminin elini rahatastacak. Enflasyonla mücadele yeni dönemde en öncelikli gündem başlığı olacak. BMD olarak her türlü katkıyı vermeye devam edeceğiz. Ekonomi yönetiminin de son dönemde yüksek maliyet ve yüksek faiz sıkışkanlığında sıkışan perakende sektörünün elini güçlendirecek adımları atacağına inanıyoruz."

Yerel seçimlerin geride kalması ile birlikte Türkiye'nin önünde seçimsiz bir 4 yıllık sürecin bulunduğu dikkat çeken iş dünyası, bu dönemin yapısal reformlar, sürdürülebilir büyüme ve fiyat istikrarının sağlanması için tarihi fırsat olduğunu belirtti

Nail Olpak/DEİK BAŞKANI

Seçim gündemi sona erdi

ARTIK önümüzde seçim gündemini geride bıraktığımız çok önemli bir süreç var. Bu süreçte, başta enflasyonla mücadele olmak üzere, yapısal reformlar dahil atılacak tüm adımların bir an önce ve kararlılıkla yapılması geleceğimiz için çok önemli. Ülkemizin ekonomik hedeflerine hızla ulaşması, küresel ticaretteki yükselişini sürdürmesi, gelişen sanayisi ile beraber daha fazla istihdam sağlanması ve refahın dengeli dağılımı amacıyla yatırımlarla birlikte istikrarlı ve dengeli büyüyen bir Türkiye için daha fazla çalışmaya devam edeceğiz.

Rifat Hırcıoğlu/TOBB BAŞKANI

Enflasyonla mücadele şart

YEREL seçimlerin geride kalmasıyla, 4 yıllık seçimsiz dönem ülkemiz için önemli bir fırsattır. Ekonomide atılacak çok adım, yapılacak çok iş var, tüm gücümüzle enflasyonla mücadeleye odaklanmalıyız. Enflasyonla mücadele, para ve maliye politikası eş güdümlüde daha başarılı olacaktır. Fiyat istikrarı ve finansal istikrar ile öngörülebilirlik güçlenecektir. Böylece teknoloji içeriği ve katma değeri yüksek yatırımlar artacaktır.

Sinan Öncel/BMD BAŞKANI

Her türlü katkıya hazırız

4 yıllık seçimsiz bir döneme girilmesi ekonomi yönetiminin elini rahatlatacaktır. Enflasyonla mücadele yeni dönemde en öncelikli gündem başlığı olacak. BMD olarak enflasyonla mücadeleye her türlü katkıyı vermeye devam edeceğiz. Ekonomi yönetimi de perakende sektörünün elini güçlendirecek adımlar atacaktır.

Mustafa Gültepe
TIM BAŞKANI

Seçimsiz dönem fırsat

TÜRKİYE büyük bir demokratik olgunlukla bir seçimi daha tamamladı. Önümüzde seçimsiz 4 yıllık dönemin ülkemiz ve ihracatımız açısından en iyi şekilde değerlendirilmesine ve 2028'de mal ihracatında 375, hizmet ihracatında da 200 milyar dolarlık hedefi yakalayıp geçeceğimize inanıyoruz.

Jak Eskinazi/ELB BAŞKANI

Reformlara ağırlık verilmeli

DEPREM başta olmak üzere tüm konularda merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında iş birliğinin güçlendirilmesi ve halkımızın ekonomik sorunlarının da azaldığı bir dönem olmasını ümit ediyoruz. Seçim sonrası, yapısal reformlara daha fazla ağırlık verilmeli.

Erdal Bahçivan/İSO BAŞKANI

Ekonomiye odaklanmalıyız

ÜLKEMİZ yerel seçim sürecini örnek bir demokratik kültür ve olgunlukla tamamladı. Artık çok ivdi bir şekilde ekonomiye ve sorunlara odaklanmak gerekiyor. Yerel Seçim sonuçlarının memleketimiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Türkiye, geçtiğimiz yılki seçimlerin ardından para politikasını normalleştirip, açıkladığı Orta Vadeli Program ile enflasyonla mücadeledeki kararlılığı ortaya koyarken, yerel seçimlerin de geride bırakılmasıyla 4 yıl sürecek seçimsiz bir döneme girdi. İş dünyasının temsilcileri, ekonomi politikalarına odaklanılması gereken bu sürecin, yapısal reformlar için tarihi bir fırsat sunduğu

görüştü. Bu dönemin sürdürülebilir büyümenin ve makroekonomik istikrarın sağlanması ile enflasyonun kalıcı olarak tek haneye indirilebilmesi için büyük önem taşıdığına işaret eden iş insanları, ekonomi yönetiminin bu konudaki kararlılık mesajlarının önümüzdeki döneme ilişkin umutları artırdığını vurguladı.

Seyit Ardıc/ASO BAŞKANI

Çalışmalarımız süreç

YEREL yönetimlerle işbirliğimizi daha da güçlendirerek, başkentimizin ve ülkemizin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimi için çalışmalarımızı kararlılıkla sürdüreceğiz. Belediye başkanlarımızın

'başkent in sanayisinin ve teknolojinin başkent hedefimize ulaşmada destek olmaya in' devam edebileceklerine inanıyoruz.

Gürsel Baran/ATO BAŞKANI

Yapısal reform zamanı

TÜRKİYE ekonomisinin ilerlemesinin önündeki engellerin kaldırılması, sorunların çözülmesi ve kalıcı gelişmeyi sağlayabilmek için de vergi konusu başta olmak üzere yapısal

reformların hayata geçirilmesine odaklanmamız gerekiyor. Ankara'nın dünya başkenti haline gelmesi için atılacak olumlu adımları bekliyoruz.

Güler Sabancı/SABANCI HOLDING

Muazzam bir potansiyelimiz var

YEREL seçimlerin geride kalmasıyla birlikte, önümüzde 4 yıllık seçimsiz bir dönem bulunuyor. Bu kesintisiz dönem, enflasyonunu düşürmüş, makro dengelerini kurmuş, sürdürülebilir

büyüme yoluna geri dönmeye hazır bir Türkiye ekonomisi için büyük bir fırsattır. Ülke olarak muazzam bir potansiyelimiz var.

Sekib Avdagic / ITO BAŞKANI

Türkiye güvenli liman

İş dünyası olarak Türkiye'nin bu seçimden sonra, uygulanmakta olan ekonomik programa odaklanması gerektiğine inanıyoruz. Önümüzdeki dönem, enflasyon ve yapısal reformların hayata geçirilmesi başta olmak üzere birçok sorunla kalıcı, sürdürülebilir ve rasyonel bir mücadele için çok iyi değerlendirilmelidir. Bu sayede, çevresinde çatışma ve savaşların

kol gezdiği Türkiye, daha da güçlenen ekonomisi ve demokrasisiyle güvenli bir liman olmayı sürdürecektir. İş dünyası olarak, üzerimize düşen sorumluluğun bilinciyle, tüm gücümüzle yatırıma, üretime, ihracata ve istihdama devam edeceğiz.

EKONOMİDE YAPILACAK ÇOK İŞ VAR

YEREL seçimlerin sonuçlanması ile birlikte gelecek 4 yılın büyük önem taşıdığına dikkat çeken iş dünyası, yeni dönem için enflasyon ve reform vurgusu yaptı. Tüm konularda merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında işbirliğinin güçlendiği bir dönem olmasını beklediklerini kaydeden **Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği**’nden yapılan açıklamada, “Yerel seçimlerin ardından ekonomimizi, demokrasimizi ve hukuk sistemimizi güçlendirecek yapısal reformlara hızla odaklanarak daha gelişmiş, saygın, adil

ve çevreci Türkiye hedefine ulaşmak üzere elbirliğiyle çalışmalıyız” mesajı verildi.

GERÇEK GÜNDEME DÖNELİM

Kendi gündemlerinin artık çalışanlar, barınma ve diğer ekonomik sorunlar nedeniyle kazandıkları üniversiteleri terk eden veya hiç gidemeyen gençler olduğunu aktaran Türk İş Dünyası Konfederasyonu Başkanı Süleyman Sönmez de, “Artık gerçek gündemimiz olan ekonomiye dönmeliyiz. Ekonomik kalkınma için eğitime ve demokrasiye sarılmamız” dedi.

TÜSİAD Başkanı
Orhan Turan

Ekonomiye odaklanmak gerekiyor

Istanbul Sanayi Odası Başkanı **Erdal Bahçivan**: “Seçim nedeniyle ekonomiye ve bu alandaki reformlara yönelik tempo ma-

alesef arzu edilen seviyede olmadı. Artık çok ivedi bir şekilde ekonomiye ve sorunlara odaklanmak gerekiyor. Yerel seçim sonuçlarının memleketimiz için hayırlı olmasını diliyorum.”

Güçlendirecek adımlar atılmalı

Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı **Mustafa Gültepe**: “Sandıktan çıkan mesajın en iyi şekilde okunup, ekonomimizi güçlendirecek adımların

atılacağına inanıyoruz. İhracat Türkiye ekonomisi için lokomotif rolü üstleniyor. Önümüzde seçimsiz 4 yıllık dönemin ülkemiz ve ihracatımız açısından en iyi şekilde değerlendirileceğine inanıyorum.”

Enflasyonla mücadeleye odaklanılmalı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı **Rifat Hisarcıklıoğlu**: “Ekonomide atılacak çok adım, yapılacak çok iş var, tüm gücümüz-

le enflasyonla mücadeleye odaklanmalıyız. Enflasyonla mücadele, para ve maliye politikası eş güdümünde daha başarılı olacaktır. Fiyat istikrarı ve finansal istikrar ile öngörülebilirlik güçlenecektir.”

Yapısal reformlara ağırlık verilmeli

Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı **Jak Eskinazi**: “Halkımızın ekonomik sorunlarının da azaldığı bir dönem

olmasını ümit ediyoruz. Seçim sonrası, yapısal reformlara daha fazla ağırlık vererek, hep birlikte daha mutlu, daha refah ve daha adil Türkiye için eskisinden daha fazla çalışmalıyız.”

Sanayide martta gerileme işareti

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat PMI, martta 50 değerini aldı. Eşik değer olan 50'nin üzerindeki rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubat ayında 50.2 olarak ölçülen manşet PMI, martta gerilemeye işaret etti. Yeni siparişlere bakıldığında sadece gıda ürünlerinde artış görülürken sektörlerin çoğunda üretim yavaşladı, istihdamdaki genişleme de sınırlı düzeyde kaldı. Üretimini artıran sektör sayısı şubat ayında dört iken martta üç olarak gerçekleşti. (AA)

İHRACAT

Hidrojen yeni kapılar açacak

■ **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Yeşil Gündem Sohbetleri'nin 13'üncüsünde 'Hidrojen Ekonomisinde Türkiye'nin Rolü' ele alındı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) iş birliğiyle düzenlenen etkinliğe **İSO** Yönetim Kurulu Üyesi **Vehbi Canpolat** ev sahipliği yaptı. Hidrojenin, dünyanın 2050 yılına kadar 'net sıfır' emisyonu ulaşması için kilit bir role sahip olduğunu belirten **Vehbi Canpolat**, "Hidrojen enerjisi, enerji arz güvenliği ile sınınan dünya için kritik bir rol oynayacak. Yapılan projeksiyonlara göre bugün 1,4 milyar dolar büyüklüğündeki hidrojen pazarı 2030 yılına kadar 12 milyar dolara yükselecek. Net sıfır hedefi gerçekleşecek olursa 112 milyar dolara ulaşacak. Ayrıca hidrojen enerjisi yenilenebilir enerji kaynakları açısından zengin ülkeler için talep potansiyeli taşıyan ülkelere ihracat için de yeni ticaret kapıları anlamına gelecek" dedi.

Sanayideki istikrar mart ayında da sürdü

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI mart ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubat ayında 50.2 olarak ölçülen manşet PMI, martta 50 düzeyinde gerçekleşti. S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker "Türk imalatçıları açısından mart bir istikrar ayı olarak kayda geçti ve genel tabloda yaşanan bu iyileşme üretim ve satın alma faaliyetlerindeki ılımlı artışın sürmesini sağladı" dedi.

SEÇİMSİZ 4 YIL FIRSAT YAPACAK ÇOK İŞ VAR

Yerel seçimlerin sonuçlanmasının ardından açıklama yapan iş dünyası temsilcileri seçimsiz 4 yıllık bir döneme girildiğine dikkat çekerek "Şimdi sıra ekonomiyi odaklanma zamanı" dediler. 'Yapacak çok iş olduğunu' belirten iş dünyası temsilcileri, önceliğin ise enflasyon olduğunu söyledi. İşte görüşler:

BİRÇOK REFORM BİZİ BEKLİYOR

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu: Yerel seçimlerin geride kalmasıyla, 4 yıllık seçimsiz bir dönem ülkemiz için önemli bir fırsattır. Ekonomide atılacak çok adım, yapılacak çok iş var, tüm gücümüzle enflasyonla mücadelede odaklanmalıyız. Enflasyonla mücadele, para ve maliye politikası eşgüdümünde daha başarılı olacaktır. Birçok alanda reformlar bizi bekliyor. Şimdi siyasi görüşümüz ne olursa olsun, 86 milyon el birliği ile aydınlık geleceğimize birlik ve beraberlik içinde yürüme zamanıdır. Cumhuriyetimizin ilk yüzünlüde ürün ve pazar çeşitliliğinde en üst lige çıktık. Şimdi ikinci yüzünlüde daha müreffeh bir Türkiye için daha çok çalışma zamanı. İş dünyası olarak daha fazla üretim, yatırım, istihdam ve ihracat için çalışacağız.

4 YIL İYİ ŞEKİLDE DEĞERLENDİRİLMELİ

Türkiye İhracatçıları Meclisi Başkanı Mustafa Gültepe: Türkiye büyük bir demokratik olgunlukla bir seçimi daha tamamladı. Seçmen 10 ay önceki Cumhurbaşkanlığı ve milletvekili genel seçiminin ardından bir kez daha sandığa giderek yerel yönetimler için tercihini yaptı. Öncelikle sonucun ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. Sandıktan çıkan mesajın en iyi şekilde okunup, ekonomimizi güçlendirecek adımların atılacağına inanıyoruz. İhracat Türkiye ekonomisi için lokomotif rolü üstleniyor. Önümüzde seçimsiz 4 yıllık dönem ülkemiz ve ihracatımız açısından en iyi şekilde değerlendirilmeli ve 2028'de mal ihracatında 375, hizmet ihracatında da 200 milyar dolarlık hedefi yakalayıp geçeceğimize inanıyoruz.

REFORMLARA YÖNELİK TEMPO ARTIRILMALI

ISO Başkanı Erdal Bahçivan: Seçim sürecini örnek bir demokratik kültür ve olgunlukla tamamladık. Seçimin huzur içinde gerçekleşmiş olması demokrasimiz adına sevindirici ve çok kıymetli. Seçim nedeniyle ekonomiyi ve bu alandaki reformlara yönelik tempo maalesef arzu edilen seviyede olmadı. Artık çok ivedi bir şekilde ekonomiyi ve sorunlara odaklanmak gerekiyor. Yerel seçim sonuçlarının başta İstanbul olmak üzere memletemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

EKONOMİYE HIZLA ODAKLANMALIYIZ

TUSİAD Başkanı Orhan Turan: Yerel yönetimlere kentlerde tüm vatandaşlarımız için yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, iyi yönetim ve etkin hizmet sunumuna yönelik çalışmalarında başan diliyoruz. Başta afet yönetimi olmak üzere tüm konularda merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında işbirliğinin güçlendiği bir dönem olmasını temenni ediyoruz. Seçimlerin ardından ekonomimizi, demokrasimizi ve hukuk sistemimizi güçlendirecek yapısal reformlara hızla odaklanarak daha gelişmiş, saygın, adil ve çevreci Türkiye hedefine ulaşmak üzere elbirliğiyle çalışmalıyız.

YATIRIMA, ÜRETIME DEVAM EDECEĞİZ

İTO Başkanı Şekib Avdagic: Türkiye bir seçimi daha akliselim ve demokratik bir olgunlukla geride bıraktı. Bu seçimin sonuna Türkiye, uygulanmakta olan ekonomik programa odaklanmalı. Önümüzde dönem, enflasyon ve yapısal reformların hayata geçirilmesi başta olmak üzere birçok sorunla kalıcı, sürdürülebilir ve rasyonel bir mücadele için çok iyi değerlendirilmelidir. Bu sayede Türkiye, güvenli bir liman olmayı sürdürecektir. İş dünyası olarak, üzerimize düşen sorumluluğum bilinciyle, tüm gücümüzle yatırıma, üretime, ihracata ve istihdamda devam edeceğiz.

ŞİMDİ ÖNÜMZDE 4 YILLIK SÜREÇ VAR

ANKARA Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran: Şimdi önümüzde seçimsiz 4 yılı aşkın bir süre var. Bu sürenin hem şehirlerimiz hem de ülkemiz için çok iyi değerlendirilmesi şart. Enflasyon, cari açık ve mesleki eğitim başta olmak üzere Türkiye ekonomisinin ilerlemesinin önünde engel teşkil eden sorunların çözülmesi ve kalıcı gelişmeyi sağlayabilmek için de vergi konusu başta olmak üzere yapısal reformların hayata geçirilmesine odaklanmamız gerekiyor. Ayrıca Ankara'nın dünya başkenti haline gelmesi için atılacak olumlu adımlar bekliyoruz. Ankara'nın her alanda gelişimi için iş dünyası olarak üzerimize düşen sorumlulukları yerine getirmeye devam edeceğiz.

Seçimin galibi Türk demokrasisi

SABANCI Holding Yönetim Kurulu Başkanı Güler Sabancı: Ülkemizin, bu seçimleri barış içerisinde tamamlanmış olması hepimiz için memnuniyet vericidir. Seçimin galibi Türkiye demokrasisidir. Yerel seçimlerin geride kalmasıyla birlikte, önümüzde 4 yıllık seçimsiz bir dönem bulunuyor. Bu kesintisiz dönem, enflasyonunu düşürmüş, makro dengesini kurmuş, sürdürülebilir büyüme yoluna geri dönmeye hazır bir Türkiye ekonomisi için büyük bir fırsattır. Ülke olarak muazzam bir potansiyelimiz var. Bunu gerçekleştirilebilirlik için hepimize önemli görevler düşüyor. Ekonomik program kararlılıkla devam etmeliyiz.

Sandığın mesajı iyi değerlendirilmeli

HAK-İŞ Genel Başkanı Mahmut Arslan: Seçimlere katılım oranı önceki dönemlere göre nispeten düşüktür. Seçmen sandığa gitmeyerek siyasi partilere bir mesaj vermiştir. Siyasi partilerin bu mesajı iyi değerlendirmesi, halkın sandığa ve siyasete olan güvenini yeniden tesis etmesi, ülkemizin demokrasisi açısından önem taşımaktadır. Bütün siyasi partiler ve adaylar seçim sürecinde yoğun bir propaganda çalışması yaptı. Kampanya döneminde herkes projelerini ortaya koydu, vaatlerde bulundu. Türkiye'nin geleceğini demokratik seçimlerin belirlediği bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Gündeme dönmeliyiz

TÜRK İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKNFED) Başkanı Süleyman Sönmez: Cumhurbaşkanımız ve CHP Genel Başkanı'nun seçim sonuçlarına ilişkin itidalli, halkın her kesimini kucaklayan, birlik ve beraberliği vurgulayan mesajlarını memnuniyetle karşılıyoruz. Normal koşullar altında da 4 yıl seçim olmayacak. Artık gerçek gündemimiz dönemin tam zamanı.

Seçimler bitti iş zamanı

DIŞ Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Olpak: Artık önümüzde seçim gündemini geride bıraktığımız çok önemli bir süreç var. Türk iş dünyası temsilcileri olarak gayemiz; her zaman olduğu gibi ülkemizin kalkınmasına ve refahına katkı sunmak için daha fazla çalışmak, yarımlarımız için daha fazla katma değer üretmek olacaktır.

İSTANBUL'UN DÖNÜŞÜMÜNE HAZIRIZ

Gayrimenkul sektörü, özellikle İstanbul'un dönüşümü için ellerini taşın altına koymaya hazır olduklarını belirterek, yeni yatırımlar ve kentsel dönüşüm çalışmalarının hızlanmasını istedi.

GAYRİMENKUL sektörü temsilcileri 31 Mart Mahalli İdareler Genel Seçimleri'ne ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Özyurtlar Holding Yönetim Kurulu Başkanı Tamer Özyurt, "Gelişime yönelik tüm çalışmaların destekçisi olmaya devam edeceğiz. Bu güzel

şehir İstanbul için çalışmak, taşın altına elimizi koymak, katkı sunmak partiler üstü bir konu olarak hepimizin görevi olmalıdır" dedi. Bahaş Holding CEO'su Abdüssamet Bahadır da "Sonuçların ülkemiz için hayırlı ol-

masını dilerim. Bundan böyle İstanbul'un alyapısı, yeni yatırımlar ve özellikle kentsel dönüşümle ilgili çalışmaların daha da ivmelenecek devam etmesini hem ülkemizi hem de sektörümüzü açısından verimli olmasını diliyorum" diye konuştu.

Tamer Özyurt

Abdüssamet Bahadır

İSO İmalat PMI martta 50 oldu

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI, martta 50 değerini aldı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubat ayında 50,2 olarak ölçülen manşet PMI, martta 50 düzeyinde gerçekleşti. Martta imalat sanayii üretimi sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişlerdeki yavaşlama hız kesti ve son 9 ayın en düşük oranında gerçekleşti.

ISO Türkiye İmalat PMI martta 50 oldu

ISO Türkiye İmalat PMI anketinin mart ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubat ayında 50.2 olarak ölçülen manşet PMI, martta 50 düzeyinde gerçekleşti. Mart'ta imalat **sana-**
yi üretimi sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişlerdeki yavaşlama hız kes-

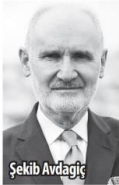

ti ve son 9 ayın en düşük oranında gerçekleşti. Bu durum bazı firmaları, üretim ve satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti. Üretim ve girdi alımlarında üst üste ikinci kez artış görülürken, satın alma faaliyetlerindeki genişlemenin şubat ayına göre daha belirgin olması dikkati çekti. İlk çeyreğin sonunda hem girdi hem de nihai ürün stoklarında düşüş eğilimi takip edildi.

Enflasyona ve yapısal reformlara odaklanılmalı

Türkiye bir seçimi daha geride bıraktı. 31 Mart'ta gerçekleşen yerel seçimler birçok ilde sürpriz sonuçları beraberinde getirdi. Türkiye'yi 4 yıllık seçimsiz bir süreç bekleyen, iş dünyasından peş peşe mesajlar geldi. Ekonomik programa odaklanılması gerektiğinin altını çizen iş dünyası Türkiye'nin kemikleşmiş enflasyon, cari açık ve hayat pahalılığı gibi sorunlarının çözülmesi gerektiğini belirtti. İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, "İş dünyası olarak Türkiye'nin bu seçimden sonra uygulanmakta olan ekonomik programa odaklanması gerektiğine inanıyoruz" değerlendirmesinde bulundu.

Şekib Avdagiç

Mustafa Gültepe

İTO Başkanı **Şekib Avdagiç**, "Onümüzde dönem, enflasyon ve yapısal reformların hayata geçirilmesi başta olmak üzere birçok sorunla kalcı, sürdürülebilir ve rasyonel bir mücadele için çok iyi değerlendirilmelidir. Bu sayede, çevresinde çatışma ve savaşların kol gezdiği Türkiye, daha da güçlenen ekonomisi ve demokrasisiyle güvenli bir liman olmayı sürdürecektir. İş dünyası olarak, üzerimize düşen sorumluluğum bilinciyle, tüm gücümüzle yatırım, üretme, ihracata ve istihdama devam edeceğiz" dedi. **Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TUSİAD)**, yerel seçimlerin ardından yapısal reformlara hızla odaklanılması gerektiğini vurgulayarak "Yerel seçimlerin ardından ekonomimizi, demokrasimizi ve hukuk sistemimizi güçlendirecek yapısal reformlara hızla odaklanarak daha gelişmiş, saygın, adil ve çevreci Türkiye hedefine ulaşmak üzere el birliğiyle çalışmalıyız" açıklamasında bulundu. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe, "Onümüzdeki seçimsiz 4 yıllık dönemin en iyi şekilde değerlendirilmesine inanıyorum" ifadelerini kullandı. **-EKONOMİ SERVİSİ**

Pazar günü gerçekleşen ve sürpriz sonuçları beraberinde getiren yerel seçimin ardından iş dünyasından peş peşe mesajlar geldi. Seçimsiz 4 yıllık sürecin en iyi şekilde değerlendirilmesi gerektiğinin şart olduğunu belirten kurum ve kuruluşlar "Enflasyon, cari açık ve mesleki eğitim başta olmak üzere Türkiye ekonomisinin ilerlemesinin önünde engel teşkil eden sorunların çözülmesi ve yapısal reformların hayata geçirilmesi gereklidir" mesajını verdi.

FOTOĞRAF: KARAR ARŞİVİ

İŞ DÜNYASINDAN SEÇİM DEĞERLENDİRMESİ

TOBB: TÜM GÜCÜMÜZLE ENFLASYONA ODAKLANMALIYIZ

31 Mart 2024 Mahalli İdareler Genel Seçimlerini değerlendiren **Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu**, "Seçim ülkemize ve milletimize hayırlı olsun" dedi. Hisarcıklıoğlu, açıklamasında "Ekonomide atılacak çok adım, yapılacak çok iş var. Tüm gücümüzle enflasyonla mücadeleye odaklanmalıyız. Enflasyonla mücadele para ve maliye politikası eşgüdümünde daha başarılı olacaktır. Fiyat istikrarı ve finansal istikrar ile öngörülebilirlik güçlenecektir. Böylece teknoloji içeriği ve katma değeri yüksek yatırımlar artacaktır" dedi. Yapısal reformlar konusunda etkin ve kararlı adımlar atılması gerektiğini belirten Hisarcıklıoğlu, Mesleki eğitim, istihdam politikaları, vergi reformu, yargının operasyonel etkinliğinin artırılması, kurumsal altyapının güçlendirilmesi, şehirlerimizin depreme direncinin artırılması, yeni **sanayi** havzalarının oluşturulması, kilit teknolojilerin ülkemize kazandırılması, yeşil ve dijital dönüşümün ülkemizin hazırlanması gibi birçok alanda reformlar bizi bekliyor" ifadelerini kullandı.

Rifat Hisarcıklıoğlu

TÜSİAD: YAPISAL REFORMLARA HIZLA ÇALIŞMALIYIZ

TÜSİAD'dan yapılan yazılı açıklamada, Mahalli İdareler Genel Seçimlerinin sonuçlarına ilişkin değerlendirmeler yer aldı. Demokrasinin temel unsurlarından yerel yönetim seçimlerinin geride bırakıldığı belirtilen açıklamada, şu ifadeler kullanıldı: "Görevlerine başlayacak belediye başkanlarımızı ve yerel yöneticilerimizi kutluyoruz. Başta afet yönetimi olmak üzere tüm konularda merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında işbirliğinin güçlendiği bir dönem olmasını temenni ediyoruz. Yerel seçimlerin ardından ekonomimizi, demokrasimizi ve hukuk sistemimizi güçlendirecek yapısal reformlara hızla odaklanarak daha gelişmiş, saygın, adil ve çevreci Türkiye hedefine ulaşmak üzere el birliğiyle çalışmalıyız."

İSO: ARTIK İVEDİ BİR ŞEKİLDE SORUNLARA YÖNELMEK GEREKİYOR

İSO Başkanı **Erdal Bahçivan** da X hesabından yaptığı açıklamada ekonomiye odaklanılması mesajını verdi. Bahçivan sunulan ifade etti: "Ülkemiz Yerel Seçim sürecini örnek bir demokratik kültür ve olgunlukla tamamladı. Muhtelif defalar ifade ettiğimiz gibi seçimler bir bayrak yarışdır. Bugünkü bayrak yarışının müferit bazı hadiseler dışında huzur içinde gerçekleşmiş olması demokrasimiz adına sevindirici ve çok kıymetlidir. Seçim nedeniyle ekonomiye ve bu alandaki reformlara yönelik tempo maalesef arzu edilene seviyede olmadı. Artık çok ivedi bir şekilde ekonomiye ve sorunlara odaklanmak gerekiyor. Yerel Seçim sonuçlarının başta İstanbul olmak üzere memletemiz için hayırlı olmasını diliyorum. Türkiye'nin yıldız şehiri İstanbul'a yeniden Belediye Başkanı seçilen Ekrem İmamoğlu'nu kutluyor, çalışmalarında başarılar diliyorum."

Erdal Bahçivan

SABANCI: 4 YILLIK SEÇİMSİZ DÖNEM EKONOMİ İÇİN BİR FIRSAT

Sabancı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Güler Sabancı, yerel seçimler sonrası mevcut ekonomik programa ve normalleşme adımlarına kararlılıkla devam edilmesi gerektiğini bildirdi. Güler Sabancı, yerel seçimlerin geride kalmasıyla önlerinde 4 yıllık seçimsiz bir dönem bulunduğunu kaydederek, şu değerlendirmelerde bulundu: "Bu kesintisiz dönem enflasyonunu düşürmüş, makro dengesini kurmuş, sürdürülebilir büyüme yoluna geri dönmeye hazır bir Türkiye ekonomisi için büyük bir fırsattır. Ülke olarak muazzam bir potansiyelimiz var. Bunu gerçeğe dönüştürebilmek için hepimize önemli görevler düşüyor. Mevcut ekonomik programa ve normalleşme adımlarına kararlılıkla devam etmeliyiz."

Güler Sabancı

TÜRKONFED: KALKINMA İÇİN EĞİTİM VE DEMOKRASİYE SARILMALIYIZ

Türk İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez de yerel seçim sonuçlarına ilişkin açıklama bulunan isimlerden. Seçimlerin demokratik olgunluk içinde geçmesinden memnun olduklarını belirterek tüm partilerin tebrik ettiklerini söyleyen Sönmez, "Dört yıl seçim olmayacak. O halde artık gerçek gündemimiz olan ekonomiye dönmek zorundayız" dedi. Ekonomik kalkınma için güçlü reformların şart olduğunu belirten Sönmez, şu ifadeleri kullandı: "Ekonomik kalkınma için eğitime ve demokrasiye sarılmalıyız. Bunun için de hukuk devleti güçlendirilmeli, yargı bağımsızlığı güvence altına alınmalı, uluslararası normlara ve sözleşmelere uygun hareket edilmeli, eğitim sistemimiz, çağımız gerektirdiği becerilere ve yetkinliklere uygun hale getirilmelidir."

Süleyman Sönmez

SANAYİ ÜRETİMİ SINIRLI ARTTI

■ **Istanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye** İmalat PMI anketinin mart ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubat ayında 50,2 olarak ölçülen manşet PMI, martta 50 düzeyinde gerçekleşti. Böylece, martta imalat **sanayi** üretimi sınırlı bir artış kaydetmiş oldu. – **EKONOMİ SERVİSİ**

ISO Türkiye İmalat PMI anketinin mart ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubat ayında 50,2 olarak ölçülen manşet PMI, martta 50 düzeyinde gerçekleşti. Martta imalat sanayi üretimi sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişlerdeki yavaşlama hız kesti ve son 9 ayın en düşük oranında gerçekleşti. Bu durum bazı firmaları, üretim ve satın

alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti. Üretim ve girdi alımlarında üst üste ikinci kez artış görülürken, satın alma faaliyetlerindeki genişlemenin şubat ayına göre daha belirgin olması dikkati çekti. İlk çeyreğin sonunda hem girdi hem de nihai ürün stoklarında düşüş eğilimi takip edildi. Söz konusu azalışta, Kızıldeniz'deki aksamalar nedeniyle girdi alımlarında ve teslimat sürelerinde yaşanan gecikmeler etkili oldu. Girdi fiyatlarında ve

ham madde maliyetlerindeki artışta Türk lirasındaki değer kaybının belirleyici olduğu görüldü. Martta satış fiyatlarındaki artış son 3 ayın en düşük seviyesinde kaydedilirken, enflasyon oranı belirgin düzeyde kaldı ve seri ortalamasının üzerinde gerçekleşti. Yeni siparişlere bakıldığında sadece gıda ürünlerinde artış görüldü. Sektörlerin çoğunluğunda üretim yavaşladı, istihdamdaki genişleme de sınırlı düzeyde kaldı.

MARTTA EŞİK DEĞER 50 OLARAK ÖLÇÜLDÜ

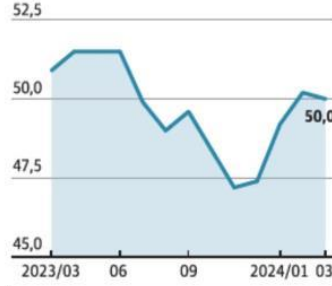
İmalat PMI'da yatay seyir

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI, martta 50 değerini aldı. Yeni siparişlerdeki yavaşlama hız keserken, üretimde sınırlı bir artış kaydedildi. **İSO Türkiye** İmalat PMI anketinin mart ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubat ayında 50,2 olarak ölçülen manşet PMI, martta 50 düzeyinde gerçekleşti. Martta imalat **sanayi** üretimi sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişlerdeki yavaşlama hız kesti ve son 9 ayın en düşük oranında gerçekleşti. Bu durum bazı firmaları, üretim ve satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti.

Üretim ve girdi alımlarında üst üste ikinci kez artış görülürken, satın alma faaliyetlerindeki genişlemenin şubat ayına göre daha belirgin olması dikkati çekti. İlk çeyreğin sonunda hem girdi hem de nihai ürün stoklarında düşüş eğilimi takip edildi. Söz konusu azalışta, Kızıldeniz'deki aksamlar nedeniyle girdi alımlarında ve teslimat sürelerinde yaşanan gecikmeler etkili oldu. Girdi fiyatlarında ve ham madde maliyetlerindeki artışta Türk lirasındaki değer kaybının belirleyici olduğu görüldü. Martta satış fiyatlarındaki artış son 3 ayın en düşük seviyesinde kaydedilirken, enflasyon oranı belirgin düzeyde kaldı ve seri ortalamasının üzerinde gerçekleşti. Yeni siparişlere bakıldığında sadece gıda ürünlerinde artış görüldü. Sektörlerin çoğunluğunda üretim yavaşladı, istihdamdaki genişleme de sınırlı düzeyde kaldı.

İSO Türkiye Sektörel PMI raporuna göre, üretimini artıran sektör sayısı şubat ayında dört iken martta üç olarak gerçekleşti. Üretimin artışında ılımlı bir büyüme gözlemlenirken, en belirgin genişleme gıda sektöründe görüldü. Üretimde en belirgin düşüş ise tekstil sektöründe ölçüldü. Bu

İSO Türkiye İmalat PMI

"İkinci çeyrekte büyüme ivme kazanabilir"

S&P Global Market

Intelligence Ekonomi Direktörü

Andrew Harker, şu ifadeleri

kullandı: "Türk imalatçıları

açısından mart bir istikrar

ay olarak kayda geçti ve

genel tabloda yaşanan bu

iyileşme üretim ve satın

alma faaliyetlerindeki ılımlı

artışın sürmesini sağladı.

Talepteki bu eğilimin devam

etmesi halinde, yılın ikinci

çeyreğine girilirken büyümenin

ivme kazanabileceğini ümit

ediyoruz."

azalışta, üretimdeki durağan görünüm ve yeni siparişlerde yaşanan düşüş etkili oldu. Üç sektörün yurt dışından alınan yeni siparişlerinde ise artış gerçekleşti.

Martta gıda ürünleri ile makine ve metal ürünleri sektöründe istihdam artışı yaşandı. Sektörlerin genelinde ise istihdam artışı Mayıs 2020'den bu yana ilk kez ikiye geriledi. Tedarik zincirlerinde yaşanan akmasalar takip edilirken, ağaç ve kağıt ürünleri sektörünün tedarikçi performansında rekor iyileşme yaşandı. Dört sektörde teslimat süreleri kısalmasına karşın geriye kalan 6 sektörde ise teslimat süreleri arttı. Talep koşullarının durgun olması nedeniyle, mart ayında satın alma faaliyetlerini 3 sektör artırdı.

İş dünyasından hızlı etkin reform çağrısı

Tamamlanan yerel seçim sürecinin ardından ekonomiye odaklanılmasını isteyen iş dünyası temsilcileri, seçimsiz dört yılın, sorunların çözümü için önemli bir fırsat sunduğu görüşünde

İş dünyası temsilcileri, yerel seçimleri demokratik bir olgunluk içinde tamamlayan Türkiye'nin, önümüzdeki dönemde başta enflasyon olmak üzere, temel sorunların çözümüne odaklanması çağrısında bulundu. Enflasyonla mücadelede başarının, para ve maliye politikasında eşgüdümü gerektirdiğine işaret eden reel sektör temsilcileri, ekonomideki

sorunların kalıcı olarak çözüme kavuşturulabilmesi için yapısal reformların hızla hayata geçirilmesini istedi. Siyasi eğilimine bakılmaksızın 86 milyonun birliğinde yol almasının önemine vurgu yapan iş dünyası, "Cumhuriyetin ikinci yüzyılında daha huzurlu, daha mutlu ve daha müreffeh bir Türkiye için daha çok çalışma zamanı" mesajını verdi. /07.12

Gerçek gündeme dönelim; yapılacak çok iş var...

► **Rifat Hisarcıklıoğlu/TOBB:** Yerel seçimlerin geride kalmasıyla, 4 yıllık seçimsiz bir dönem ülkemiz için önemli bir fırsattır. Ekonomide atılacak çok adım, yapılacak çok iş var. Yapısal reformlar konusunda etkin ve kararlı adımlar atmalıyız.

► **Şekib Avdagiç/İTO:** Önümüzdeki dönem, enflasyonla mücadele ve yapısal

reformların hayata geçirilmesi başta olmak çok iyi değerlendirilmelidir.

► **Erdal Bahçivan/İSO:** Seçim nedeniyle ekonomiye ve reformlara yönelik tempo arzu edilen seviyede olmadı. Artık çok ivedi bir şekilde ekonomiye ve sorunlara odaklanmak gerekiyor.

► **Orhan Turan/TÜSİAD:** Şimdi ekonomimizi, demokrasimizi ve hukuk

sistemimizi güçlendirecek yapısal reformlara hızla odaklanmalıyız.

► **Süleyman Sönmez/TÜRKONFED:** Artık gerçek gündemimiz olan ekonomiye dönmeliyiz.

► **Mustafa Gültepe/TİM:** Sandıktan çıkan mesajın en iyi şekilde okunup, ekonomimizi güçlendirecek adımların atılacağına inanıyoruz.

İş dünyasından ekonomiye odaklanma çağrısı

İş dünyası, yerel seçimlerin tamamlanmasının ardından ivedilikle, enflasyonla mücadelede, ekonomideki sorunlara ve yapısal reformlara odaklanılması çağrısında bulundu. Seçim nedeniyle ekonomiye ve bu alandaki reformlara yönelik toplumun arzu edilen seviyede olmadığına işaret eden iş dünyası temsilcileri, bu noktada seçimsiz 4 yıl sürecinin Türkiye için bir fırsat olacağına vurgu yapıyor.

Sıcak ekonomi gündemi, kısa bir yerel seçim molasının ardından kaldığı yerden devam ediyor. İş dünyası, ekonomideki sorunlara hızlı ve kararlı bir şekilde çözüm getirilmesi için çağrıda bulunurken, verilen mesajların odağında enflasyonla mücadele ve yapısal reformlar yer alıyor. 31 Mart seçimlerinin geride kalmasıyla Türkiye'nin 4 yıl seçimsiz bir süreçte geçirmiş olmasının ekonomi için büyük bir fırsat olduğuna işaret eden iş dünyası temsilcileri, bu süreçte ekonomiyi güçlendirecek adımların alınması gerektiğine dikkat çekiyor.

TODİB Başkanı İrfan Hisarcıklıoğlu:

Yapısal reformlarda etkin adımlar atmalıyız

Yerel seçimlerin geride kalmasıyla, 4 yıllık seçimsiz bir dönem ülkemiz için önemli bir fırsattır. Ekonomide atılacak çok adım, yapılacak çok iş var. Tüm gücümüzle enflasyonla mücadelede odaklanmalıyız. Enflasyonla mücadelede para ve maliye politikası eşgüdümünde daha başarılı olacağız. Fiat istikrarı ve finansal istikrar ile öngörülebilirlik güçlenecektir. Böylece teknoloji içeriği ve katma değeri yüksek yatırımlar artacaktır. Ülkemizin ırmalını güçlendirmenizi ve finansal sürdürülebilirliğinin zarar görmemesi de önem arz ediyor. Yapısal reformlar konusunda etkin ve kararlı adımlar atmalıyız. Mesleki eğitim, istihdam politikaları, vergi reformu, yarım operasyonel etkinliğinin artırılması, kurumsal yapıyı güçlendirilmesi, şehirlerimizin depreme direncinin artırılması, yeni sanayi havalzalarının oluşturulması, kılti teknolojilerin ülkemize kazandırılması, yeşil ve dijital dönüşümü ülkemizi hazırlaması gibi birçok alan da reformlar bizi bekliyor. Şimdi siyasi görüşümüzde olursanız, milletimizin kararına saygı duyup, 86 milyon el birliği, akıl birliği ile aydınlık geleceğimize birlik ve beraberlik içinde yürüme zamanıdır. Cumhurbaşkimizin ilk yıllığında ürün ve pazar çeşitliliğinde en üst lige çıktık. Şimdi ikinci yıllığında daha hızlı, daha mutlu ve daha müreffeh bir Türkiye için daha çok çalışma zamanı. İş dünyası olarak daha fazla üretimi, yatırımı, istihdamı ve ihracat için çalışacağız.

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Şehit Aydınata:

Ekonomik programa odaklanmalıyız

Türkiye bir seçim daha akılsız ve demokratik bir olgunlukla geride bıraktı. Seçim sonuçlarının şehrimiz, ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyor, seçilen be-

ledi başkanlarımızı tebrik ediyorum. İş dünyası olarak Türkiye'nin bu seçimden sonra uygulanmakta olan ekonomik programa odaklanması gerektiğine inanıyoruz. Önümüzde dönem, enflasyon ve yapısal reformların hayata geçirilmesi başta olmak üzere birçok sorunla kalmış, sürdürülebilir ve rasyonel bir mücadele için çok iyi değerlendirilmelidir. Bu sayede, çevresinde çatışma ve savaşların kol gezdiği Türkiye, daha da güçlenen ekonomiye ve demokrasisine güvenli bir liman olmayı sürdürecektir. İş dünyası olarak, üzerimize düşen sorumluluğumuz bilincinde, tüm gücümüzle yatırıma, üretime, ihracata ve istihdamda devam edeceğiz.

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Ferid Balıoğlu:

İvedi bir şekilde sorunlara odaklanmalıyız

Ülkemiz yerel seçim sürecini örnek bir demokratik kültür ve olgunlukla tamamladı. Muhtelif defalar ifade ettiğimiz gibi seçimler bir bayrak yarışdır. Bugünkü bayrak yarışının münferit bazı hadiseler dışında huzur içinde gerçekleşmiş olması demokratizmi adına sevindirici ve çok kıymetlidir. Seçim nedeniyle ekonomiye ve bu alandaki reformlara yönelik tempo maalesef arzu edilen seviyede olmadı. Artık çok ivedi bir şekilde ekonomiye ve sorunlara odaklanmak gerekiyor. Yerel seçim sonuçlarının başta İstanbul olmak üzere memleketimiz için hayırlı olmasını diliyoruz. Türkiye'nin yıldız şehri İstanbul'a yeniden belediye başkanı seçilen Ekrem İmamoğlu'nu kutuyor, çalışmalarında başarılar diliyoruz.

TİM Başkanı Mustafa Gültepe:
Ekonomimizi güçlendirecek adımların atılacağına inanıyoruz

Türkiye büyük bir demokratik olgunlukla bir seçim daha tamamladı. Seçim 10 ay önceki cumhurbaşkanlığı ve milletvekili genel seçimlerinin ardından bir kez daha sandığa giderek yerel yönetimlerin işi tercihini yaptı. Özellikle sonucun ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyoruz. Sandıktan çıkan mesajın en iyi şekilde okunup, ekonomimizi güçlendirecek adımların atılacağına inanıyoruz. İhracat Türkiye ekonomisi için lokomotif rolü üstleniyor. Önümüzde seçimsiz 4 yıllık dönemin ülkemiz ve ihracatımız açısından en iyi şekilde değerlendirileceğine ve 2028'de mali ihracatında 375, hizmet ihracatında da 200 milyar dolarlık hedefi yakalayıp geçeceğimize inanıyoruz.

Sabancı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Güler Sabancı:
Seçimin galibi Türkiye demokrasisidir

31 Mart yerel seçimlerinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. Seçimin galibi Türkiye demokrasisidir. Ülkemizin, bu seçimleri barış içerisinde tamamlaması hepimiz için memnuniyet vericidir. Değişen dünyada, iklim aciliyetiyle birlikte artık yerel yönetimler düşen görev artmıştır. Tüm seçimlerimizin bu görevlerin bilincinde olması ve dünyadaki dönüşümü yakından takip

etmesi, ülkemizin, şehirlerimizin ve vatandaşlarımızın yaşam kalitesini artırması için son derece önemlidir. Yerel seçimlerin geride kalmasıyla birlikte, önümüzde 4 yıllık seçimsiz bir dönem bulunmaktadır. Bu kesintisiz dönem, enflasyonunu düşürmüş, makro dengelerini kurmuş, sürdürülebilir büyüme yoluna geri dönme hazır bir Türkiye ekonomisi için büyük bir fırsattır. Ülke olarak muazzam bir potansiyelimiz var.

Bunu her çeşide dönüştürebilmek için hepimiz önemli görevler ediyor. Mevcut ekonomik programa ve normalleşme adımlarına kararlılıkla devam etmeliyiz. Hep beraber, birlik ve beraberlik içinde bunu başaracağımıza inanıyoruz.

TOSİAD Başkanı Orhan Turan:

Merkez ve yerel arasında işbirliğinin güçlendiği bir dönem olsun

Görevlerine başlayacak tüm yerel yöneticilerimizi kutularım. Başta afet yönetimi olmak üzere tüm konularında merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında işbirliğinin güçlendiği bir dönem olmasını temenni ediyorum. Yerel seçimlerin ardından ekonomimizi, demokrasimizi ve hukuk sistemimizi güçlendirecek yapısal reformlara hızla odaklanmalıyız.

TÜRKNÖFED Başkanı Süleyman Sönmez:

Elimizi taşın altına koymaya hazırız

Demokratik bir olgunluk içinde geçen seçimlere katılan tüm partilerde tebrik ediyoruz. Artık gerekçeli gündemimiz olan ekonomiye dönmemelidir. Ülkemizin en büyük başarıları seçimsiz 4 yıllık dönemde TÜRKÖFED olarak her zaman olduğu gibi bu süreçte de elimizi taşın altına koymaya, kamu, yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında köprü vazifesi görmeye hazırız. Gün birlik ve beraberlik günüdür. Ortak paydamız ise cumhuriyet ve demokrasidir.

DEİK Başkanı Nail Olpak:

Kalkınmaya vereceği katkı için daha fazla çalışacağız

Yerel seçimlerde milletimiz sandık başına gitti, vatandaşlarımız yine ülkemize yakışır demokrasinin bir ortamda özgürce oylarını kullandılar. Seçilen Belediye Başkanlarımızı tebrik ediyor, seçtikleri bölgelerde güzel çalışmalar yapmalarını diliyoruz. Artık

önümüzde seçim gündemini geride bıraktığımız çok önemli bir süreç var. Türk iş dünyası temsilcileri olarak gayemiz; her zaman olduğu gibi ülkemizin kalkınmasına ve refahına katkı sunmak için daha fazla çalışmak, yarınlarımız için daha fazla katkıya değer üretmek olacak. Bu süreçte, başta enflasyonla mücadele olmak üzere, yapısal reformlar dahil atılacak tüm adımların bir an önce ve kararlılıkla yapılması geleceğimize için çok önemli. Ülkemizin ekonomik hedeflerine hızla ulaşması, küresel ticaretteki yükselişini sürdürmesi, gelişen sanayi-ile de beraber daha fazla istihdam sağlanması ve refahın dengeli dağılımı amacıyla yatırımlarla birlikte istikrarlı ve dengeli büyüyen bir Türkiye için daha fazla çalışmaya devam edeceğiz.

OSBÜK Başkanı Memiş Küttükoç:
Seçimsiz 4 yıl bir fırsat dönemi

31 Mart Mahalli İdareler Seçim sonuçlarının ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyoruz. Ülkemizin bir seçim döneminde daha büyük bir demokratik olgunlukla tamamlayarak, dünyaya demokrasi örneği göstermiş bir dönemimizdir. Artık önümüzde seçimsiz bir 4 yıl var. Seçimsiz bu dört yıl, bir fırsat dönemi olarak değerlendirilmelidir. Yapacak çok işimiz, olacak çok yolumuz var. Enflasyonu kalıcı bir şekilde düşürme mücadelemizi sürdürmeliyiz. Türk sanayisinin üretim gücünü artıracak yapısal reformları öncelikle yapmalıyız. Dünyanın büyük bir dönüşümünde geçtiği bu dönemde, organize sanayi bölgelerimizin yatırım ve üretim avantajlarını artırarak düzenlemeleri hızla hayata geçirmeli, sanayicilerimizin yeni dönüşüm ve dijital dönüşüm süreçlerini destekleyecek yeni argümanlar geliştirmeliyiz. Organize sanayi bölgelerimizde denizcilik, lojistik avantajlarımızı artırmalıyız. Üretim insan kaynağı problemini çözmek için, Mesleki Eğitim Reformu hayata geçirmeliyiz. Şehirlerimizin ve sanayi bölgelerimizin deprem direncini artıracak yeni sanayi politikaları geliştirmeliyiz. Organize sanayi bölgeleri olarak, 81 ilimizde, 67 bin fabrikamız ve 2.6 milyonun üzerinde çalışmamızla daha müreffeh bir Türkiye için çalış-

maya devam edeceğiz.

EİB Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi:

Önceliğimiz yapısal reformlara ağırlık vermek olmalı

Gerek yeniden seçilen gerekse de ilk kez seçilen belediye başkanlarımızı ve yerel yöneticilerimizi kutluyor ve görevlerine başarılar diliyorum. Yerel yönetimler, şehirlerde halkımızın daha iyi şartlarda yaşamlarını sağlamaları, alt yapı sorunlarını gidermeleri, trafik sorunlarını azaaltmaları ve daha çevreci politikaları uygulamalarını yönelik projeleri gerçekleştirmeleri gibi konularda da başarılar diliyoruz. Deprem başta olmak üzere tüm konularda merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında işbirliğinin güçlendiği ve halkımızın ekonomik sorunlarının da azaldığı bir dönem olmasını ümit ediyoruz. Seçim sonrası, yapısal reformlara daha fazla ağırlık vererek, hep birlikte daha mutlu, daha refah ve daha adil Türkiye için eskisinden daha fazla çalışmalıyız.

BMD Başkanı Sinan Öncel:
Perakende sektörünü rahatlatarak adımların atılacağına inanıyoruz

Öncelikli seçim sonuçlarının ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. Seçim yüksek enflasyon ve hayat pahalılığı konusunda önemli bir mesaj verdi. 4 yıllık seçimsiz bir dönemde ekonomik yönetimin elini rahatlatarak, Enflasyonla mücadele yeni dönemde en öncelikli gündem başlığı olacak. BMD olarak enflasyonla mücadelede her türlü katkıya vermeye devam edeceğiz. Ekonomi yönetiminin de son dönemde yüksek maliyet ve yüksek faiz kaskasında sıkışan perakende sektörünün elini güçlendirecek adımları atacağına inanıyoruz.

Ankara Sanayi Odası Başkanı Seyit Ardıç:
Yerel yönetimlerle "teknolojinin başkenti" hedefine ulaşacağız

Ankara Sanayi Odası olarak yerel yönetimlerimizle iş birliğimizle daha da güçlendirerek, başkentimizin ve ülkemizin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimi için çalışmalarını kararlılıkla sürdürmeye devam edeceğiz. Belediye başkanlarımızın bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da "başkentini sanayisinden sanayinin ve teknolojinin başkentine" hedefimize ulaşmada destek olmaya devam edeceklerine gönülden inanıyoruz.

Ankara Ticaret Odası Başkanı Gürsel Baran:

Seçimsiz 4 yıl çok iyi değerlendirilmeli

Seçimsiz dört yıllık bir dönem yaşanacak. Süresinin hemşehirler hem de Türkiye için çok iyi değerlendirilmesi gerekiyor. Türkiye ekonomisinin ilerlemesinin önündeki engellerin kaldırılması, sorunların çözülmesi ve kalıcı gelişmeyi sağlayabilmeye için de vergi konusu başta olmak üzere yapısal reformların hayata geçirilmesi odaklanmamız gerekiyor. Ankara'da ticari hayatın canlanması, sağlık başta olmak üzere turizm çeşitlendirilmesi, havallanması metro hattı başta olmak üzere ulaşımı kolaylaştırarak adımların alınması, iklim değişikliğine karşı şehrimizin yeşil dönüşümünün gerçekleştirilmesi ve Ankara'nın dünya başkenti haline gelmesi için atılacak önemli adımlar bekliyoruz. Ankara'nın her alanda gelişimi için iş dünyası olarak üzerimize düşen sorumlulukları yerine getirmeye devam edeceğiz.

Türkiye Ayakkabı Sanayicileri Derneği Başkanı Berke İçten:

İş dünyasının sesine daha çok kulak verilmeli

Seçim sonuçlarının ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyoruz. Seçim ekonomik konulardaki rahatsızlığımızı sandığa yansımış gözüküyor. Önümüzde 4 yıllık seçimsiz bir dönem bulunmaktadır. Yeni dönemde iş dünyasının sesine daha çok kulak verilmeli. İş dünyası ile daha yakın çalışılacak bir süreç başlamasına ve özellikle son dönemde rekabetçiliğini büyük ölçüde kaybeden ayakkabı endüstrimiz için bu süreç en iyi şekilde değerlendirilmelidir.

ANADOLU İŞ DÜNYASININ SEÇİM SONRASI TALEPLERİ ORTAK

"Seçimsiz dönemde en önemli gündemimiz ekonomi olmalı"

Uzun zamandır seçim nedeniyle önlerini göremeyen Anadolu iş dünyasının ortak talebi, "Seçimsiz süreçte ekonomiyi gündeme almak". Tek problemlerinin enflasyon olduğuna dikkat çeken iş dünyası temsilcileri, yapısal reformlar için bir an evvel harekete geçilmesi gerektiğini dile getiriyor.

Ülke olarak yoğun bir seçim sürecini geride bıraktığımızı söyleyen İzmir Ticaret Odası Başkanı Mahmut Özgener, Türkiye'nin son bir yıl içinde iki önemli seçimi atlattığını belirtti. Özgener, "Şimdi öntümüzde seçimsiz geçireceğimiz uzun bir süreç var. Bu süreçte en önemli gündemimiz 'ekonomi' olmalı. Özellikle mücadele alanı olan enflasyonun tek haneye düşürülmesine yönelik Merkez Bankası'nın uyguladığı sıkı para politikası yanında selektif kredi politikası ve hassas bütçe dengasının gözetilmesi önem taşıyor. 2024-2026 OVP'nin kararlarda uygulanmaya devam edilmesi; program çerçevesinde açıklanan vergi reformu başta olmak üzere, tüm yapısal reformların hayata geçirilerek şirketlerimizden verimliliğinin artırılması ve yurtdışındaki rakiplerle eşit şartlarda mücadele edebilmelerinin sağlanmasının önemini vurgulamak istiyoruz. Bununla birlikte, kamuda da harcamaların etkin kontrolü ve tasarrufların ön planda tutulduğu bir yaklaşımla benimsenmesi de odaklanılması gereken diğer bir konu olarak karşımıza çıkıyor" dedi.

"Yapısal reform süreci başlamalı"

Gaziantep Ticaret Odası Başkanı Tuncay Yıldırım, ekonomide yapısal reform sürecinin başlaması çağrısında bulundu. Yıldırım, "Seçim sürecinin tamamlanmasıyla ülkemizde başta ekonomi olmak üzere; eğitim ve hukuk alanındaki yapısal reformların gerçekleştirileceği bir süreç başlamasına diyoruz. Gaziantep Ticaret Odası olarak yerel yönetimlerimizle hep birlikte çalışmaya devam edeceğiz" diye konuştu.

"Dört yıllık süreci iyi değerlendirmeliyiz"

Yerel seçimlerin ardından ülkemizin dört yıllık seçimsiz süreci çok iyi değerlendirmesi gerektiğini ifade eden Gaziantep Sanayi Odası (GSO)

Başkanı Adnan Ünverdi, şunları söyledi: "Maalesef ekonomik olarak toplumun her kesimiyle ciddi bir türbülansın geçiyoruz. Küresel sorunlar ve ülkemizde özgü problemlerimizi göz önünde bulundurarak çözüme dayalı, her alanda atılmıslayacak adımlar atılmalı ve yapısal reformları hayata geçirmeliyiz. Ekonomik yönetimin uyguladığı OVP çerçevesinde mali disiplindendirilmeden yapısal reformlar hayata geçirilmelidir" dedi.

"Seçimsiz dönemde fırsatsız çevirmeliyiz"

Yerel seçimlerin sonuçlarının hayırlı olmasını dileyen Konya Sanayi Odası Başkanı Mustafa Büyükeğen, ülkenin daha güçlü olmak için öntümüzde fırsatsız çevirmek gerektiğini vurguladı. Büyükeğen, "Enflasyonla mücadelede başarılı olmamız için üretim güçlüğüne hızla çözüm bulmalıyız. Yeni bir reform öntümüzde inşa ederek, üretimi güçlü kılacak düzenlemeleri hızla hayata geçirmeliyiz. Konya gibi Anadolu şehirlerinin sanayileşme sürecini geliştirilmesi için lojistik başta olmak üzere her alanda daha fazla desteğe ihtiyacı var. Şehirlerimizin yatırım ve üretim avantajlarını artıracak, yeni düzenlemelerin de mutlaka hayata geçirilmesi lazım" dedi.

"Birlik ve beraberlik içinde çalışacağız"

Bursa Ticaret Borsası Başkanı Özer Matlı, "Seçilen belediye başkanlarımızı tebrik ediyoruz. İş dünyası olarak yerel seçimlerin sona ermesiyle dört yıl boyunca seçimsiz bir dönem geçirmiş olmamız için son derece önemli bir fırsat olarak görüyoruz. Ülkemizin kalkınması ve gelişmesi için birlik ve beraberlik içinde çalışmaya devam edeceğiz" dedi.

"Öncelik enflasyonla mücadeleye verilmeli"

Yerel seçimlerin de tamamlanmasıyla ülkemizin dört yıllık önemli

bir süreçte kapı araladığını hatırlatan Eskişehir Sanayi Odası (ESO) Başkanı Celalettin Kesikbaş, "Şimdi ekonomimize, ihracatımıza ve üretime daha çok odaklanma zamanı. Bundan sonra yapısal reformların hızla hayata geçirilmesini ve ihracatımızı artıracak politikalara önem verilmesini bekliyoruz. Bir numaralı gündem maddemiz ise tüm gücümüzle enflasyonla mücadele olmalı. Enflasyonla mücadelede para ve maliye politikası eşgüdümünde daha başarılı olacaktır" ifadesini kullandı.

"Şehir sorunlarına odaklanılmalı"

Ülke genelinde ekonomiyi, Eskişehir'de ise şehrin sorunlarının çözümüne öncelik verilmesi gerektiğini kaydeden Eskişehir Ticaret Odası (ETO) Başkanı Metin Güler, Türkiye'de enflasyonun düşürülmesi ve fiyat istikrarının sağlanmasının önemine dikkat çekti. Eskişehir'de öncelikli çözülmesi gereken sorunların başında Kuzey Çevre Yolu, kentsel dönüşüm ve trafik meselesi geldiğini söyleyen Güler, deprem bölgesinde olan kentin yapı stokunun güçlenmesinin önemini vurguladı.

"Aydınlık geleceğe kararlılıkla yürüme zamanı"

Eskişehir Ticaret Borsası (ETB) Başkanı Ömer Zeydan, "Daha mutlu ve daha müreffeh Türkiye için siyasi görüşümüz ne olursa olsun, şimdi milletimizin iradesine saygı yaparak, el birliği ve akıl birliği ile aydınlık geleceğimize birlik ve beraberlik içinde kararlılıkla yürüme zamanıdır" diye konuştu.

"Ortak akıl ve beraberlikle çalışacağız"

Yeni dönemde çözüme kavuşturulması gereken hususlarda yerel yönetimlerle ortak akıl ve beraberlik içinde çalışmaya sürdüreceklerini söyleyen Eskişehir OSB Başkanı Nadir Küpeli, "Düşük enflasyon ortamına ulaşmak, üretimde ve ihracatta sürdürülebilir bir artış sağlamak, istikrarlı ve dengeli bir ekonomi ortamına kavuşmak için alınması gereken tedbirler hızla uygulamaya konulmalı. Ekonomik reformlar toplumsal dengeleri gözetilerek bir an önce yapılmalı, özellikle enflasyon nedeniyle gelir düzeyi düşük kesimlerin refahını artıracak tedbirler de öncelik verilmelidir" dedi.

"Güçlü ekonomi, güçlü demokrasi..."

DOSABSİAD Başkanı Nilüfer Çevikel ise şunları söyledi: "Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Bozboz ve Osmangazi Belediye Başkanı Erkan Aydın ile birlikte tüm ilçe belediye başkanlarımızı ve ulaşım aşımını geliştirilmesi için de çalışmaya devam edeceğiz."

"Yapısal reformlar için bir an önce harekete geçmeli"

ESİAD Başkanı Sibel Zorlu, seçimlerin tamamlanmasıyla, ya-

Mahmut Özgener

Tuncay Yıldırım

Adnan Ünverdi

Mustafa Büyükeğen

Özer Matlı

Celalettin Kesikbaş

Metin Güler

Ömer Zeydan

Nadir Küpeli

Nilüfer Çevikel

Sibel Zorlu

Alp Avni Yelkenbiçer

Hüseyin Cengiz

Semiha Güneş

Hasan Küçük Kurt

Yapısal reformlar için bir an önce harekete geçilmesi gerektiğini düşünüyor. Başta enflasyonla mücadele, gelir dağılımındaki adaletsizliğin giderilmesi ve hukukun üstünlüğü olmak üzere ülke sorunlarına çözüm bulunmasını beklediklerini söyleyen Zorlu, "İş dünyası olarak, yerel yönetimlerden temel belediyeçilik hizmetlerinin yanında, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine uygun, çevreye duyarlı, yeşil ve dijital dönüşüme açık, nitelikli işgücüne yönelik politikalar üretmesini bekliyoruz. Altyapı yatırımlarının artırılması ve ulaşım aşımını geliştirilmesi için de çalışmaya devam edeceğiz."

"Uygulanan ekonomi politikası devam etsin"

BASİFED Başkanı Semiha Güneş, "Demokrasi şölenti seçimin de bir seçim oldu. Seçimde aday olan tüm isimleri de medeni cesaretlerinden dolayı tebrik ediyoruz. Seçim sonuçlarının iş dünyasına da olumlu yansımalarını umut ediyoruz. İş dünyası olarak uygulanan ekonomi politikasının devam etmesini bekliyoruz" ifadesini kullandı.

"Beklentilerimizin karşılanmasını umut ediyoruz"

EGEV Başkanı Hasan Küçük Kurt şunları söyledi: "İş dünyası olarak her merkez idare hem de yerel idarelerden öncelikle istikrar

bekliyoruz. Merkezi idarede ekonomiyi yönetimi ile bizlere dünya ile rekabete edebilecek şartları oluştururken, yerel yönetimlerden de en kolay şekilde üretim yapacağımız ortamı sağlamalarını bekliyoruz. Seçim sonrası dönemde de beklentilerimizi karşılanacağı umudunu taşıyoruz."

"Seçim bitti şimdi iş zamanı"

İZSİAD Başkanı Hüseyin Cengiz ise, "Türkiye'nin artık ekonomiyi yönetmesi için en önemli gündemimiz enflasyon, kur, finansmana ulaşım başta olmak üzere birçok sorun taşıyor. Bu dönemde sıklaştırılmış ekonomi politikasının devam etmesini ve yaşadığımız bu sorunların bir an önce çözülmesini istiyoruz" dedi.

Yeni siparişlerde yavaşlama hız kesti

ISO Türkiye İmalat PMI anketi mart ayı sonuçları açıklandı. Şubatta 50,2 olan manşet PMI, martta 50 düzeyinde gerçekleşti. **Sanayi** üretiminde sınırlı bir artış olurken, yeni siparişlerdeki yavaşlama hız kesti ve son 9 ayın en düşük oranında gerçekleşti.

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat PMI anketinin mart ayı sonuçları açıklandı. Eşik değeri olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubat ayında 50,2 olarak ölçülen manşet PMI, martta 50 düzeyinde gerçekleşti. Martta imalat **sanayi** üretimi sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişlerdeki yavaşlama hız kesti ve son 9 ayın en düşük oranında gerçekleşti. Bu durum bazı firmaları, üretim ve satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti. Üretim ve girdi alımlarında üst üste ikinci kez artış görülürken, satın alma faaliyetlerindeki genişlemenin şubat ayına göre daha belirgin olması dikkati çekti. İlk çeyreğin sonunda hem girdi hem de nihai ürün stoklarında düşüş eğilimi takip edildi. Söz konusu azalışta, Kızıldeniz'deki aksamlar nedeniyle girdi alımlarında ve teslimat sürelerinde yaşanan gecikmeler etkili oldu. Girdi fiyatlarında ve ham madde maliyetlerindeki artışta Türk lirasındaki değer kaybının belirleyici olduğu görüldü. Martta satış fiyatlarındaki artış son

3 ayın en düşük seviyesinde kaydedilirken, enflasyon oranı belirgin düzeyde kaldı ve seri ortalamasının üzerinde gerçekleşti. Yeni siparişlere bakıldığında sadece gıda ürünlerinde artış görüldü. Sektörlerin çoğunluğunda üretim yavaşladı, istihdamdaki genişleme de sınırlı düzeyde kaldı.

3 sektörde üretim arttı

ISO Türkiye Sektörel PMI raporuna göre, üretimi artıran sektör sayısı şubat ayında dört iken martta üç olarak gerçekleşti. Üretiminde en belirgin genişleme gıda sektöründe görüldü. Üretimde en belirgin düşüş ise tekstil sektöründe ölçüldü. Bu azalışta, üretimde-

ki durağan görünüm ve yeni siparişlerde yaşanan düşüş etkili oldu. Üç sektörün yurt dışından alınan yeni siparişlerinde ise artış gerçekleşti. Martta gıda ürünleri ile makine ve metal ürünleri sektöründe istihdam artışı yaşandı. Sektörlerin genelinde ise istihdam artışı Mayıs 2020'den bu yana ilk kez ikiye geriledi. Tedarik zincirlerinde yaşanan akmasalar takip edilirken, ağaç ve kağıt ürünleri sektörünün tedarikçi performansında rekor iyileşme yaşandı. Dört sektörde teslimat süreleri kısaltılmasına karşın geriye kalan 6 sektörde ise teslimat süreleri arttı. Talep koşullarının durgun olması nedeniyle, mart ayında satın alma faali-

yetlerini 3 sektör artırdı.

"Mart, istikrar ayı olarak kayda geçti"

Açıklamada görüşlerine yer verilen S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Türk imalatçıları açısından mart bir istikrar ayı olarak kayda geçti ve genel tabloda yaşanan bu iyileşme üretim ve satın alma faaliyetlerindeki ılımlı artışın sürmesini sağladı. Genel tabloda yaşanan iyileşme üretim ve satın alma faaliyetlerindeki ılımlı artışın sürmesini sağladı. Talepteki bu eğilimin devam etmesi halinde, yılın ikinci çeyreğine girilirken büyümenin ivme kazanabileceğini ümit ediyoruz" diye konuştu.

Sanayideki hava yeniden bozuyor

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO)
Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin yeni sonuçlarına göre geçen şubatta 50.2 olan manşet PMI, Mart 2024'te 50 puana düştü ve sınır değerde yer aldı. Bu değer Ocak 2024'te 49.2 puandı. S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, yeni siparişlere dikkat çekerek şu yorumu yaptı:
"Türk imalatçıları açısından mart bir istikrar ayı olarak kayda geçti. Talepteki eğilimin devam etmesi halinde, yılın ikinci çeyreğine girilirken büyümenin ivme kazanabileceğini ümit ediyoruz." • **Ekonomi Servisi**

ISO Türkiye İmalat PMI martta 50 oldu

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI, martta 50 değerini aldı. ISO Türkiye İmalat PMI anketinin mart ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubat ayında 50,2 olarak ölçülen manşet PMI, martta 50 düzeyinde gerçekleşti. Açıklamada görüşlerine yer verilen S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Türk imalatçıları açısından mart bir istikrar ayı olarak kayda geçti ve genel tabloda yaşanan bu iyileşme, üretim ve satın alma faaliyetlerindeki ılımlı artışın sürmesini sağladı." dedi.

Hilmi Develi

hilmideveli@gmail.com

Plastik Sanayicileri Federasyonu (PLASFED) Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Karadeniz ile plastik sektörünün son dönem performansını değerlendirdik. Başkan Karadeniz, plastik sektörünün 2024 yılına hızlı bir giriş yaptığını ve ihracatını artırdığını ve diğer imalat sanayi kollarından pozitif ayrıştığını söyledi.

UZMAN

Kriz, Plastik Sektöründe Fırsatlar da Getirdi

Plastik Sanayicileri Federasyonu (PLASFED) Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Karadeniz ile plastik sektörünün son dönem performansını değerlendirdik. Plastik sektörünün 2024 yılına hızlı bir giriş yaptığını ve ihracatını artırdığını dile getiren Başkan Karadeniz değerlendirmesine şu sözlerle başladı: "Yılın ilk iki ayında sektörün ihracatının miktar bazında %15'in üzerinde arttığını gözlemledik. Tüm bölgesel gelişmelere rağmen ihracatımızı artırıyor oluşumuzu, sektörümüzün dinamik yapısını ortaya koyması açısından da önemsiyoruz."

Plastik sektörünün ihracatının artışının arkasındaki en önemli nedenlerden birinin de Kızıldeniz'de yaşanan kriz olduğunu belirten Karadeniz, "Kızıldeniz krizi sebebiyle lojistik maliyetlerin artması ve teslimat sürelerinin uzaması yakın coğrafyamızdaki pazarlarda rekabet gücümüzün yükselmesini mümkün kıldı. İhracat verilerini incelediğimizde de en önemli pazarımız olan Avrupa'ya ihracatımızın payının hızlı bir şekilde arttığını görüyoruz. Türk plastik sektörü lojistik avantajının yanı sıra dinamik yapısı sayesinde ortaya çıkan bu tedarik zinciri değişimini de iyi değerlendirmekte. Tabii ihracatta yaşanan bu nevi konjonktürel artışlar kök nedenin ortadan kalkması akabinde hızla eriyebilir. Bu sebeple kazandığımız bu pazar payını kalıcı hale getirmek için daha büyük çaba göstermeliyiz" dedi.

Sektör Pozitif Ayrışıyor

Plastik sektörünün diğer imalat sanayi kollarından pozitif ayrıştığını kaydeden Karadeniz, "ISO PMI verilerini incelediğimizde sektörümüzü de barındıran kimyasal, plastik ve kauçuk ürünleri sektörünün geçen ay olduğu gibi bu ay da eşik değer olan 50'nin üzerinde yer aldığını görüyoruz. Ne yazık ki 14 sektör arasında sadece 3 sektör Şubat ayında eşik değer üstüne çıkabilmiş durumda. Zira tüm krizi fırsata çevirme yönündeki girişimlere rağmen imalat sanayinin potansiyelini gerçekleştirmediğini önündeki temel sorunların hala çözülmemiş olduğunu göz ardı etmemek gerekiyor. Yüksek finansman maliyetleri firmaların rekabette ayakta kalabilmek adına gerçekleştirmesi gereken yatırımla-

rın ertelenmesine sebep olurken; işletme sermayesi sıkıntısı çeken kimi işletmelerin ise kapasite düşürmesine neden olmaktadır. Bu kapsamda kalıcı büyümenin yegane anahtarı olan üretimi öncelleyeceksek mutlak suretle finansman maliyetlerini düşürmemiz ve finansmana erişim kanallarını kolaylaştırmamız gerekmektedir" dedi.

Kurun Gevşetilmesi Gerekli

Mevcut döviz kurunun ihracatın artışını yavaşlattığını söyleyen Karadeniz, "Döviz kurunun güncel pozisyonu ve üretici fiyatlarında yaşanan enflasyon, ihracat pazarlarında rekabet gücümüzü olumsuz etkileyerek ihracat artışımıza ket vuruyor. Döviz bazında tüm girdi kalemlerinde çok hızlı bir artışla karşı karşıyayız. Örneğin; asgari ücrete yapılan son zam sonrası asgari ücret döviz bazında çok sert bir artış yaşadı. Buna mukabil verimlilikte böyle bir artış gerçekleşmedi. Bu durum özellikle emek yoğun sektörlerin ihracatının istenilen seviyelere gelebilmesi adına büyük bir engel teşkil ediyor. Eğer büyüme yolunda ihracatın gücünü tam anlamıyla almak istiyorsak kurun biraz daha gevşemesi gerekiyor. Bu kapsamda ülkemizde kalıcı büyümeyi sağlamak gibi bir hedefimiz varsa kamunun, finansman maliyetlerini düşürecek ve finansmana erişim kanallarını geliştirecek adımlar atması gerekiyor. Son olarak üretim kompozisyonunda değişikliğe giderek yüksek katma değerli üretime geçilmesi gerektiğinin altını çiziyoruz. Sektörümüzün uzun yıllardır karşı karşıya olduğu temel sorunlardan biri, düşük katma değerli üretim yapmamızdır. Yüksek katma değerli üretime geçişi teşvik etmek için sürekli hedefler belirlense de üretim kompozisyonunu değiştirmek için en temel ihtiyaç olan nitelikli insan kaynağına erişimimizin çok sınırlı olduğunu göz ardı etmemeliyiz. Eğer ülke olarak verimliliği artırmak istiyorsak, kaynaklarımızı eğitime yönlendirmemiz gerekiyor. Aksi halde ihracatta miktar bazında artışımızı sürdürürken değer bazında gerilememiz isten bile değil. Üstelik dijital dönüşümün bir neticesi olarak ucuz emek gücüyle rekabetçi kalma ihtimalinin her geçen gün azaldığını da göz ardı etmemeliyiz" dedi.

Başkan Ömer Karadeniz'in sektöre ilişkin değerlendirmeleri özetle bunlardı.

Sanayi sektöründe durgunluk sinyali

ISO Türkiye İmalat PMI, mart ayında Türk imalat sektöründe faaliyet koşullarının değişim göstermediğine işaret etti. Şubat ayında 50,2 olan PMI, martta eşik değer 50 düzeyinde gerçekleşti. Öncü veri, şubatta sekiz ay sonra ilk kez faaliyet koşullarında iyileşmeye işaret etmiş ve yeniden 50 eşik değerini üzerine çıkmıştı.

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat PMI anketinin mart ayı sonuçları açıklandı. Şubat ayında 50,2 olan manşet PMI, martta hafif bir düşüşle eşik değer 50 düzeyinde gerçekleşerek faaliyet koşullarında genel olarak durağan bir seyre işaret etti. Talepteki iyileşme belirtileri, firmaları satın alma faaliyetlerini genişletmeye teşvik etti. Buna rağmen stoklardaki azalma eğilimi sürdü. Enflasyon oranları ise azalmakla beraber yine de yüksek seviyelerde kaldı. **Istanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), imalat **sanayinin** kaydettiği performansı sergilemek amacıyla tasarlanmış tek rakamlı, bileşik performans göstergesidir. Manşet gösterge; yeni siparişler, fabrika çıkışları, istihdam, tedarikçilerin teslim süresi ve satın alma stokları gibi göstergelerden elde edilmektedir. 50 değerinin üzerinde ölçülen tüm rakamlar sektörde genel anlamda iyileşmeye işaret etti. Açıklamada şöyle denildi:

“Şubat ayında 50,2 olan manşet PMI, Mart ayında hafif bir düşüşle eşik değer 50 düzeyinde gerçekleşerek faaliyet ko-

şullarında genel olarak durağan bir seyre işaret etti. Sektörün performansındaki durağanlık, manşet endeksin ana bileşenlerindeki değişimlerin küçük çaplı olmasından kaynaklandı. Mart'ta imalat **sanayi** üretimi oldukça sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişler ve istihdam hacimlerinde ise düşüş devam etmesine rağmen durma noktasına yaklaştı.

Yeni siparişlerdeki yavaşlama son dokuz ayın en düşük oranında kaydedildi. Talep ortamındaki bu görece iyileşme, bazı firmaları üretim ve satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti.

Üretim ve girdi alımlarında üst üste ikinci kez artış kaydedilirken satın alma faaliyetlerindeki genişleme şubat ayına göre daha belirgin gerçekleşti.

Buna rağmen, ilk çeyreğin sonunda

hem girdi hem de nihai ürün stoklarında düşüş eğilimi devam etti. Bazı firmalar, Kızıldeniz'deki aksamlar nedeniyle girdi alımlarında gecikmelerle karşılaştı ve teslimat sürelerinde üst üste üçüncü ay artış gözlemlendi.

Türk lirasının ABD doları karşısındaki değer kaybı sektörün girdi fiyatlarında yükselişe yol açan ana unsur olmaya devam ederken, bazı firmalar ham madde maliyetlerinde de artış bildirdi. Girdi maliyetleri enflasyonu son üç ayın ılımlı düzeyinde gerçekleşmesine rağmen yüksek seyrini sürdürdü.

Mart'ta satış fiyatlarındaki artış da son üç ayın en düşük seviyesinde kaydedildi, ancak enflasyon oranı belirgin düzeyde kaldı ve seri ortalamasının üzerinde gerçekleşti.

İSO Türkiye İmalat PMI mart rakamlarını açıkladı

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI anketinin mart ayı sonuçlarını açıkladı. Buna göre Türkiye İmalat PMI, martta 50 düzeyinde gerçekleşti.

İSTANBUL – Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubat ayında 50,2 olarak ölçülen manşet PMI, martta 50 düzeyinde gerçekleşti.

Martta imalat sanayi üretimi sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişlerdeki yavaşlama hız kesti ve son 9 ayın en düşük oranında gerçekleşti. Bu durum bazı firmaları, üretim ve satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti.

Üretim ve girdi alımlarında üst üste ikinci kez artış görülürken, satın alma faaliyetlerindeki genişlemenin şubat ayına göre daha belirgin olması dikkati çekti. İlk çeyreğin sonunda hem girdi hem de nihai ürün stoklarında düşüş eğilimi takip edildi. Söz konusu azalışta, Kızıldeniz'deki aksamlar nedeniyle girdi alımlarında ve tes-

limat sürelerinde yaşanan gecikmeler etkili oldu.

Girdi fiyatlarında ve ham madde maliyetlerindeki artışta Türk lirasındaki değer kaybının belirleyici olduğu görüldü. Martta satış fiyatlarındaki artış son 3 ayın en düşük seviyesinde kaydedilirken, enflasyon oranı belirgin düzeyde kaldı ve seri ortalamasının üzerinde gerçekleşti.

Yeni siparişlere bakıldığında sadece gıda ürünlerinde artış görüldü. Sektörlerin çoğunluğunda üretim yavaşladı, istihdamdaki genişleme de sınırlı düzeyde kaldı.

3 SEKTÖRDE ÜRETİM ARTTI

İSO Türkiye Sektörel PMI rapo-

runa göre, üretimini artıran sektör sayısı şubat ayında dört iken martta üç olarak gerçekleşti. Üretim artışında ılımlı bir büyüme gözlemlenirken, en belirgin genişleme gıda sektöründe görüldü.

Üretimde en belirgin düşüş ise tekstil sektöründe ölçüldü. Bu azalışta, üretimdeki durağan görünüm ve yeni siparişlerde yaşanan düşüş etkili oldu. Üç sektörün yurt dışından alınan yeni siparişlerinde ise artış gerçekleşti.

Martta gıda ürünleri ile makine ve metal ürünleri sektöründe istihdam artışı yaşandı. Sektörlerin genelinde ise istihdam artışı Mayıs

2020'den bu yana ilk kez ikiye geriledi.

Tedarik zincirlerinde yaşanan akımsalar takip edilirken, ağaç ve kağıt ürünleri sektörünün tedarikçi performansında rekor iyileşme yaşandı. Dört sektörde teslimat süreleri kısalmasına karşın geriye kalan 6 sektörde ise teslimat süreleri arttı. Talep koşullarının durgun olması nedeniyle, mart ayında satın alma faaliyetlerini 3 sektör artırdı.

"MART, İSTIKRAR AYI OLARAK KAYDA GEÇTİ"

Açıklamada görüşlerine yer verilen S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şu ifadeleri kullandı:

"Türk imalatçıları açısından mart bir istikrar ayı olarak kayda geçti ve genel tabloda yaşanan bu iyileşme üretim ve satın alma faaliyetlerindeki ılımlı artışın sürmesini sağladı. Genel tabloda yaşanan iyileşme üretim ve satın alma faaliyetlerindeki ılımlı artışın sürmesini sağladı. Talepteki bu eğilimin devam etmesi halinde, yılın ikinci çeyreğine girilirken büyümenin ivme kazanabileceğini ümit ediyoruz." (AA)

Sanayi sektöründe durgunluk sinyali

ISO Türkiye İmalat PMI, mart ayında Türk imalat sektöründe faaliyet koşullarının değişim göstermediğine işaret etti. Şubat ayında 50,2 olan PMI, martta eşik değer 50 düzeyinde gerçekleşti. Öncü veri, şubatta sekiz ay sonra ilk kez faaliyet koşullarında iyileşmeye işaret etmiş ve yeniden 50 eşik değerine çıkmıştı.

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat PMI anketinin mart ayı sonuçları açıklandı. Şubat ayında 50,2 olan manşet PMI, martta hafif bir düşüşle eşik değer 50 düzeyinde gerçekleşerek faaliyet koşullarında genel olarak durağan bir seyre işaret etti. Talepteki iyileşme belirtileri, firmaları satın alma faaliyetlerini genişletmeye teşvik etti. Buna rağmen stoklardaki azalma eğilimi sürdü. Enflasyon oranları ise azalmakla beraber yine de yüksek seviyelerde kaldı. **Istanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), imalat **sanayinin** kaydettiği performansı sergilemek amacıyla tasarlanmış tek rakamlı, bileşik performans göstergesidir. Manşet gösterge; yeni siparişler, fabrika çıkışları, istihdam, tedarikçilerin teslim süresi ve satın alma stokları gibi göstergelerden elde edilmektedir. 50 değerinin üzerinde ölçülen tüm rakamlar sektörde genel anlamda iyileşmeye işaret etti. Açıklamada şöyle denildi:

“Şubat ayında 50,2 olan manşet PMI, Mart ayında hafif bir düşüşle eşik değer 50 düzeyinde gerçekleşerek faaliyet ko-

şullarında genel olarak durağan bir seyre işaret etti. Sektörün performansındaki durağanlık, manşet endeksin ana bileşenlerindeki değişimlerin küçük çaplı olmasından kaynaklandı. Mart'ta imalat **sanayi** üretimi oldukça sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişler ve istihdam hacimlerinde ise düşüş devam etmesine rağmen durma noktasına yaklaştı.

Yeni siparişlerdeki yavaşlama son dokuz ayın en düşük oranında kaydedildi. Talep ortamındaki bu görelî iyileşme, bazı firmaları üretim ve satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti.

Üretim ve girdi alımlarında üst üste ikinci kez artış kaydedilirken satın alma faaliyetlerindeki genişleme şubat ayına göre daha belirgin gerçekleşti.

Buna rağmen, ilk çeyreğin sonunda

hem girdi hem de nihai ürün stoklarında düşüş eğilimi devam etti. Bazı firmalar, Kızıldeniz'deki aksamlar nedeniyle girdi alımlarında gecikmelerle karşılaştı ve teslimat sürelerinde üst üste üçüncü ay artış gözlemlendi.

Türk lirasının ABD doları karşısındaki değer kaybı sektörün girdi fiyatlarında yükselişe yol açan ana unsur olmaya devam ederken, bazı firmalar ham madde maliyetlerinde de artış bildirdi. Girdi maliyetleri enflasyonu son üç ayın ılımlı düzeyinde gerçekleşmesine rağmen yüksek seyrini sürdürdü.

Mart'ta satış fiyatlarındaki artış da son üç ayın en düşük seviyesinde kaydedildi, ancak enflasyon oranı belirgin düzeyde kaldı ve seri ortalamasının üzerinde gerçekleşti.

Sanayi sektörü yavaşladı

ISO Türkiye İmalat PMI, mart ayında Türk imalat sektöründe faaliyet koşullarının değişim göstermediğine işaret etti. Şubat ayında 50,2 olan PMI, martta eşik değer 50 düzeyinde gerçekleşti. Öncü veri, şubatta sekiz ay sonra ilk kez faaliyet koşullarında iyileşmeye işaret etmiş ve yeniden 50 eşik değerın üzerine çıkmıştı. **Istanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye** İmalat PMI anketinin mart ayı sonuçları açıklandı. Şubat ayında 50,2 olan manşet PMI, martta hafif bir düşüşle eşik değer 50 düzeyinde gerçekleşerek faaliyet koşullarında genel olarak durağan bir seyre işaret etti. Talepteki iyileşme belirtileri, firmaları satın alma faaliyetlerini genişletmeye teşvik etti. Buna rağmen stoklardaki azalma eğilimi sürdü. Enflasyon oranları ise azalmakla beraber yine de yüksek seviyelerde kaldı.

İş dünyasından seçim değerlendirmesi

Türkiye’de muhalefetin galibiyetiyle sonuçlanan yerel seçimler iş dünyasında da yankı yarattı. Seçimsiz döneme vurgu yapan iş dünyası, ekonomi politikalarının devam etmesi gerektiğini ifade etti.

TÜSİAD

TÜSİAD 31 Mart Yerel Seçimleri’nin ardından yaptığı açıklamada özetle, “Yerel seçimlerin ardından ekonomimizi, demokrasimizi ve hukuk sistemimizi güçlendirecek yapısal reformlara hızla odaklanarak daha gelişmiş, saygın, adil ve çevreci Türkiye hedefine ulaşmak üzere elbirliğiyle çalışmalıyız” denildi.

TOBB

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, “Ekonomide atılacak çok adım, yapılacak çok iş var. Tüm gücümüzle enflasyonla mücadeleye odaklanmalıyız. Enflasyonla mücadele para ve maliye politikası eşgüdümünde daha başarılı olacaktır. Fiyat istikrarı ve finansal istikrar ile öngörülebilirlik güçlenecektir. Böylece teknoloji içeriği ve katma değeri yüksek yatırımlar artacaktır.

Ülkemizin üretim gücünün korunması ve firmaların sürdürülebilirliğinin zarar görmemesi de önem arz ediyor. Yapısal reformlar konusunda etkin ve kararlı adımlar atmalıyız” dedi.

İTO

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı **Şekib Avdagiç**, iş dünyası ola-

rak Türkiye’nin bu seçimden sonra uygulanmakta olan ekonomik programa odaklanması gerektiğine inandıklarını belirterek, şöyle devam etti:

“Önümüzde dönem, enflasyon ve yapısal reformların hayata geçirilmesi başta olmak üzere birçok sorunla kalıcı, sürdürülebilir ve rasyonel bir mücadele için çok iyi değerlendirilmelidir. Bu sayede, çevresinde çatışma ve savaşların kol gezdiği Türkiye, daha da güçlenen ekonomisi ve demokrasisiyle güvenli bir liman olmayı sürdürecektir.»

İSO

İSO Başkanı Erdal Bahçivan da “Seçim nedeniyle ekonomiye ve bu alandaki reformlara yönelik tempo maalesef arzu edilen seviyede olmadı. Artık çok ivedi bir şekilde ekonomiye ve sorunlara odaklanmak gerekiyor” mesajını verdi.

DEİK

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Olpak, “Artık önümüzde seçim gündemini geride bıraktığımız çok önemli bir süreç var. Türk iş dünyası temsilcileri olarak gayemiz; her zaman olduğu gibi ülkemizin kalkınmasına ve refahına katkı sunmak için daha fazla çalışmak, yarınlarımız için daha fazla katma değer üretmek olacak. Bu süreçte, başta enflasyonla mücadele olmak üzere, yapısal reformlar dahil atılacak tüm adımların bir an önce ve kararlılıkla yapılması geleceğimiz için çok önemli” açıklamasını yaptı.

ISO Türkiye İmalat PMI martta 50 oldu

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat PMI, martta 50 değerini aldı. **ISO Türkiye İmalat PMI** anketinin mart ayı sonuçları açıklandı.

Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubat ayında 50,2 olarak ölçülen manşet PMI, martta 50 düzeyinde gerçekleşti. Martta imalat **sanayi** üretimi sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişlerdeki yavaşlama hız kesti ve son 9 ayın en düşük oranında gerçekleşti. Bu durum bazı firmaları, üretim ve satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti.

Üretim ve girdi alımlarında üst üste ikinci kez artış görülürken, satın alma faaliyetlerindeki genişlemenin şubat ayına göre daha belirgin olması dikkati çekti. İlk çeyreğin sonunda hem girdi hem de nihai ürün stoklarında düşüş eğilimi takip edildi. Söz konusu azalışta, Kızıldeniz'deki aksamalar nedeniyle girdi alımlarında ve teslimat sürelerinde yaşanan gecikmeler etkili oldu.

Girdi fiyatlarında ve ham madde maliyetlerindeki artışta Türk lirasındaki değer kaybının belirleyici olduğu görüldü. Martta satış fiyatlarındaki artış son 3 ayın en düşük seviyesinde kaydedilirken, enflasyon oranı belirgin düzeyde kaldı ve seri ortalamasının üzerinde gerçekleşti.

FOTOĞRAF: AA

ISO Türkiye İmalat PMI martta 50 oldu

ISO Türkiye İmalat PMI anketinin mart ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubat ayında 50,2 olarak ölçülen manşet PMI, martta 50 düzeyinde gerçekleşti. Martta imalat **sanayi** üretimi sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişlerdeki yavaşlama hız kesti ve son 9 ayın en düşük oranında gerçekleşti. Bu durum bazı firmaları, üretim ve satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti. Üretim ve girdi alımlarında üst üste ikinci kez artış görülürken, satın alma faaliyetlerindeki genişlemenin şubat ayına göre daha belirgin olması dikkati çekti. İlk çeyreğin sonunda hem girdi hem de nihai ürün stoklarında düşüş eğilimi takip edildi. Söz konusu azalışta, Kızıldeniz'deki aksamlar nedeniyle girdi alımlarında ve teslimat sürelerinde yaşanan gecikmeler etkili oldu. Girdi fiyatlarında

ve ham madde maliyetlerindeki artışta Türk lirasındaki değer kaybının belirleyici olduğu görüldü. Martta satış fiyatlarındaki artış son 3 ayın en düşük seviyesinde kaydedilirken, enflasyon oranı belirgin düzeyde kaldı ve seri ortalamasının üzerinde gerçekleşti. Yeni siparişlere bakıldığında sadece gıda ürünlerinde artış görüldü. Sektörlerin çoğunluğunda üretim yavaşladı, istihdamdaki genişleme de sınırlı düzeyde kaldı. **ISO Türkiye** Sektörel PMI raporuna göre, üretimini artıran sektör sayısı şubat ayında dört iken martta üç olarak gerçekleşti. Üretim artışında ılımlı bir büyüme gözlemlenirken, en belirgin genişleme gıda sektöründe görüldü. Üretimde en belirgin düşüş ise tekstil sektöründe ölçüldü. Bu azalışta, üretimdeki durağan görünüm ve yeni siparişlerde yaşanan düşüş etkili oldu. Üç sektörün yurt dışından alınan yeni siparişlerinde ise artış gerçekleşti. ●İSTANBUL-İHA

İSO Türkiye İmalat PMI eşik değerde

Şubat ayında 50.2 olan PMI, martta eşik değer 50 düzeyinde gerçekleşti. Öncü veri, şubatta sekiz ay sonra ilk kez faaliyet koşullarında iyileşmeye işaret etmiş ve yeniden 50 eşik değerini üzerine çıkmıştı.

EKONOMİ SERVİSİ

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI anketinin mart ayı sonuçları açıklandı. Şubat ayında 50,2 olan manşet PMI, martta hafif bir düşüşle eşik değer 50 düzeyinde gerçekleşerek faaliyet koşullarında genel olarak durağan bir seyre işaret etti.

Talepteki iyileşme belirtileri, firmaları satın alma faaliyetlerini genişletmeye teşvik etti. Buna rağmen stoklardaki azalma eğilimi sürdü. Enflasyon oranları ise azalmakla beraber yine de yüksek seviyelerde kaldı.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), imalat **sanayinin** kaydettiği performansı sergilemek amacıyla tasarlanmış tek rakamlı, bileşik performans göstergesidir. Manşet gösterge; yeni siparişler, fabrika çıkışları, istihdam, tedarikçilerin teslim süresi ve satın alma stokları gibi göstergelerden elde edilmektedir. 50 değerinin üzerinde ölçülen tüm rakamlar sektörde genel anlamda iyileşmeye

işaret etti.

Açıklamada şöyle denildi:

“Şubat ayında 50,2 olan manşet PMI, Mart ayında hafif bir düşüşle eşik değer 50 düzeyinde gerçekleşerek faaliyet koşullarında genel olarak durağan bir seyre işaret etti. Sektörün performansındaki durağanlık, manşet endeksin ana bileşenlerindeki değişimlerin küçük çaplı olmasından kaynaklandı. Mart'ta imalat **sanayi** üretimi oldukça sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişler ve istihdam hacimlerinde ise düşüş devam etmesine rağmen durma noktasına yaklaştı.

Yeni siparişlerdeki yavaşlama son dokuz ayın en düşük oranında kaydedildi.

Talep ortamındaki bu görece iyileşme, bazı firmaları üretim ve satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti.

Üretim ve girdi alımlarında üst üste ikinci kez artış kaydedilirken satın alma faaliyetlerindeki genişleme şubat ayına göre daha belirgin gerçekleşti.

Buna rağmen, ilk çeyreğin sonunda hem girdi hem de nihai ürün stoklarında düşüş eğilimi devam etti. Bazı firmalar, Kızıldağ'deki aksamalar nedeniyle girdi alımlarında gecikmelerle karşılaştı ve teslimat sürelerinde üst üste üçüncü ay artış gözlemlendi.

Türk lirasının ABD doları karşısındaki değer kaybı sektörün girdi fiyat-

larında yükselişe yol açan ana unsurlarmaya devam ederken, bazı firmalar ham madde maliyetlerinde de artış bildirdi. Girdi maliyetleri enflasyonu son üç ayın en ılımlı düzeyinde gerçekleşmesine rağmen yüksek seyrini sürdürdü.

Mart'ta satış fiyatlarındaki artış da son üç ayın en düşük seviyesinde kaydedildi, ancak enflasyon oranı belirgin düzeyde kaldı ve seri ortalamasının üzerinde gerçekleşti.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi:

Türk imalatçıları açısından Mart bir istikrar ayı olarak kayda geçti. Yeni siparişler, yakın dönemdeki seyrini sürdürerek istikrar kazanmaya yaklaştı ve genel tabloda yaşanan bu iyileşme üretim ve satın alma faaliyetlerindeki ılımlı artışın sürmesini sağladı. Talepteki bu eğilimin devam etmesi halinde, yılın ikinci çeyreğine girilirken büyümenin ivme kazanabileceğini ümit ediyoruz.”

Patronlardan uyarı: Odaklanma zamanı

İş dünyası seçim döneminin ardından ekonomi politikalarına odaklanılması gerektiğini kaydetti. **Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD)**, ekonomiyi, demokrasiyi ve hukuk sistemimizi güçlendirecek yapısal reformlara hızlı hayata geçirilmesi gerektiğini belirtti. **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan** seçim sonuçlarının ardından X hesabından yaptığı paylaşımında seçim nedeniyle ekonomik reformlara yönelik temponun beklenen düzeyde olmadığını, seçimin geride kalmasıyla ekonomiye ve sorunlara odaklanmak gerektiğini kaydetti. **İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç** de önümüzdeki dönemde enflasyon ve yapısal reformların hayata geçirilmesi gerektiğini kaydetti. Avdagiç "İş dünyası olarak Türkiye'nin bu seçimden sonra uygulanmakta olan ekonomik programa odaklanması gerektiğine inanıyoruz. Önümüzde dönem, enflasyon ve yapısal reformların hayata geçirilmesi başta olmak üzere birçok sorunla kalıcı, sürdürüle-

AA

bilir ve rasyonel bir mücadele için çok iyi değerlendirilmelidir" dedi. **TÜSİAD**'dan yapılan açıklamada ise "Yerel seçimlerin ardından ekonomimizi, demokrasimizi ve hukuk sistemimizi güçlendirecek yapısal reformlara hızla odaklanarak daha gelişmiş, saygın, adil ve çevreci Türkiye hedefine ulaşmak üzere elbirliğiyle çalışmalıyız" denildi. Türk İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez, "Artık gerçek gündemimiz olan

ekonomiye dönmeliyiz" ifadesini kullandı. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe de "Sandıktan çıkan mesajın en iyi şekilde okunup, ekonomimizi güçlendirecek adımların atılacağına inanıyoruz. Önümüzde seçimsiz 4 yıllık dönemin en iyi şekilde değerlendirileceğine ve 2028'de mal ihracatında 375, hizmet ihracatında da 200 milyar dolarlık hedefi yakalayıp geçeceğimize inanıyorum" görüşünü dile getirdi. **Ekonomi Servisi**

Sanayi sektörü martta gerileme işareti verdi

İmalat **sanayi** satın alma yöneticileri endeksi (PMI) martta imalatçılar için faaliyet koşullarının değişmediğine işaret ederken; üretim artış kaydetti, yeni siparişler ile istihdam ise istikrarlı seviyeye yaklaştı. Talepteki iyileşme işaretleri şirketleri satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti ancak stoklar azalmaya devam etti.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) için S&P Global tarafından derlenen imalat PMI, şubatta 50,2 değerini almıştı. İmalat PMI Mart'ta ise 50 değerini alarak hafif düşüş gösterirken, yeni siparişler ve istihdam da hafif iyileşme kaydetti ve istikrarlı se-

viyeye yaklaştı. PMI'da 50'nin altında kalan değerler daralmaya, 50'nin üzerinde kalan değerler ise büyümeye işaret ediyor. Yeni siparişler geçen aya göre hafif yükselse de, dokuz ayın en hafif artışı kaydedildi. Yeni siparişler 49,6 ile eşik değer olan 50'nin altında kaldı. Talepte kaydedilen hafif büyüme bazı şirketleri üretimi ve satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti. Stoklar ılımlı seyretmeye devam etse de, hem alım hem de bitmiş mamüller ilk çeyreğin sonunda azaldı. Girdi maliyeti enflasyonu üç ayın dip seviyesine gerilese de keskin seyrini sürdürdü. **Ekonomi Servisi**

Tekstil kan kaybediyor

Şubat ayında 50.2 olan Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi, Mart ayında hafif bir düşüşle eşik değer 50 düzeyinde gerçekleşerek faaliyet koşullarında genel olarak durağan bir seyre işaret etti. Girdi alımları üst üste ikinci ay artış kaydetti. Enflasyon oranları azalmakla beraber yüksek seviyelerde kaldı. Üretimde en keskin düşüş tekstilde yaşandı.

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) anketinin Mart 2024 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Şubat ayında 50.2 olarak gerçekleşen manşet PMI, Martta hafif bir düşüşle 50 düzeyinde gerçekleşti. Sektörün performansındaki durağanlık, manşet endeksin ana bileşenle-

rindeki değişimlerin küçük çaplı olmasından kaynaklandı. Martta imalat sanayi üretimi oldukça sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişler ve istihdam hacimlerinde ise düşüş devam etmesine rağmen durma noktasına yaklaştı. Yeni siparişlerdeki yavaşlama son dokuz ayın en düşük oranında kaydedildi. Talep ortamındaki bu görece iyileşme, bazı firmaları üretim ve satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti.

Satışlar geri viteste

Üretim ve girdi alımlarında üst üste ikinci kez artış kaydedilirken satın alma faaliyetlerindeki genişleme Şubat ayına göre daha belirgin gerçekleşti. Buna rağmen, ilk çeyreğin sonunda hem girdi hem de nihai ürün stoklarında düşüş eğilimi devam etti. Bazı firmalar, Kızdenez'deki aksamalar nedeniyle girdi alımlarında gecikmelerle karşılaştı ve teslimat sürelerinde üst üste üçüncü ay artış gözlemlendi. Türk Lirası'nın ABD doları karşısındaki değer

kayıbı sektörün girdi fiyatlarında yükselişe yol açan ana unsur olmaya devam ederken, bazı firmalar ham madde maliyetlerinde de artış bildirdi. Girdi maliyetleri enflasyonu son üç ayın ılımlı düzeyinde gerçekleşmesine rağmen yüksek seyrini sürdürdü. Martta satış fiyatlarındaki artış da son üç ayın en düşük seviyesinde kaydedildi. Ancak enflasyon oranı belirgin düzeyde kaldı ve seri ortalamasının üzerinde gerçekleşti.

Fiyatlar yükseliyor

Türkiye Sektörel PMI raporu, Mart ayında talepteki durgunluğun devam etmesine bağlı olarak yeni siparişlerin genele yayılı olarak yavaşladığına işaret etti. Yeni siparişler yalnızca gıda ürünlerinde artış kaydederken, sektörlerin çoğunluğunda üretim de yavaşladı. Martta istihdamdaki genişleme de sınırlı düzeyde kaldı. Öte yandan, fiyatlar artmaya devam etti ve en yüksek enflasyon kara ve deniz taşıtla-

rı sektöründe gerçekleşti.

Tekstil baş aşağı gidiyor

Anket kapsamında takip edilen sektörler arasında üretimini artıranların sayısı Şubat ayında dört iken Martta üçe geriledi. Üretim arttığı sektörlerde dahi büyüme genel olarak ılımlı gerçekleşti ve yalnızca gıda ürünleri sektöründe anlamlı bir genişleme gözlemlendi. Üretimde en keskin düşüş ise tekstil sektöründe ölçüldü. Üretimde olduğu gibi yeni siparişlerde de en sert düşüş tekstil ürünlerinde yaşandı. İhracat pazarlarında ise kısmen daha olumlu bir talep ortamı gözlemlendi. Girdi maliyetleri keskin bir şekilde artmaya devam etse de söz konusu artışlar sektörlerin çoğunluğunda Şubat ayına göre hız kesti. Girdi fiyatlarındaki en sınırlı artış giyim ve deri ürünlerinde görülürken en keskin yükseliş ise kara ve deniz taşıtları sektöründe gerçekleşti.

EKONOMİ SERVİSİ

İSO Türkiye İmalat PMI martta 50 değerini aldı

İSO, Türkiye İmalat PMI, martta 50 değerini aldı. Martta imalat sanayi üretimi sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişlerdeki yavaşlama ise hız kesti

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI anketinin mart ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, şubat ayında 50,2 olarak ölçülen manşet PMI, martta 50 düzeyinde gerçekleşti. Martta imalat sanayi üretimi sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişlerdeki yavaşlama hız kesti ve son 9 ayın en düşük oranında gerçekleşti. Bu durum bazı firmaları, üretim ve satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti. Üretim ve girdi alımlarında üst üste ikinci kez artış görülürken, satın alma faaliyetlerindeki genişlemenin şubat ayına göre daha belirgin olması dikkati çekti. İlk çeyreğin sonunda hem girdi hem de nihai ürün stoklarında düşüş eğilimi takip edildi. Söz konusu azalışta, Kızıldeniz'deki aksamlar nedeniyle girdi alımlarında ve teslimat sürelerinde yaşanan gecikmeler etkili oldu. Girdi fiyatlarında ve ham madde maliyetlerindeki artışta Türk lirasındaki değer kaybının belirleyici olduğu görüldü. Martta satış fiyatlarındaki artış son 3 ayın en düşük seviyesinde kaydedilirken, enflasyon oranı belirgin düzeyde kaldı ve seri ortalamasının üzerinde gerçekleşti. Yeni siparişlere bakıldığında sadece gıda ürünlerinde artış görüldü. Sektörlerin çoğunluğunda üretim yavaşladı, istihdamdaki genişleme de

sınırlı düzeyde kaldı. Üç sektörün yurt dışından alınan yeni siparişlerinde ise artış gerçekleşti. Martta gıda ürünleri ile makine ve metal ürünleri sektöründe istihdam artışı yaşandı. Sektörlerin genelinde ise istihdam artışı Mayıs 2020'den bu yana ilk kez ikiye geriledi. Ağaç ve kağıt ürünleri sektörünün tedarikçi performansında rekor iyileşme yaşandı. Dört sektörde teslimat süreleri kısalmasına karşın geriye kalan 6 sektörde ise teslimat süreleri arttı. Talep koşullarının durgun olması nedeniyle, mart ayında

satın alma faaliyetlerini 3 sektör artırdı. Açıklamada görüşlerine yer verilen S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şu ifadeleri kullandı: "Türk imalatçıları açısından mart bir istikrar ayı olarak kayda geçti ve genel tabloda yaşanan bu iyileşme üretim ve satın alma faaliyetlerindeki ılımlı artışın sürmesini sağladı. Talepteki bu eğilimin devam etmesi halinde, yılın ikinci çeyreğine girilirken büyümenin ivme kazanabileceğini ümit ediyoruz." ■AA

İşte sonucu belirleyen ekonomik manzara

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan ve Mehmet Şimşek'in uygulayıcısı olduğu 'ortodoks' politikalar, Cumhuriyet'in uğradığı hezimetle belirleyici oldu

- Mayıs 2023 seçimlerinde yıllık enflasyon yüzde 38'di. 31 Mart'ta yüzde 67.
- Gıda fiyatları dünyada yüzde 0,7 düşerken Türkiye'de yüzde 71 arttı.
- Tüketici Güven Endeksi Mayıs 2023'te 91,1 puanken, Mart 2024'te 79,4 olarak ölçüldü.
- Doğrudan vergilerin oranı yüzde 34, dolaylı vergilerin

oranı yüzde 66.

- Açlık sınırı 17 bine, yoksulluk sınırı 55 bine yaklaştı.
- Buna karşılık asgari ücret 17 bin 402 TL, en düşük emekli aylığı 10 bin TL.
- İmalat sanayi son 7 aydır düşüştü. Stagflasyon alarmları çalıyor.
- Siyasi ve vicdani tepkilere rağmen İsrail'e ihracat yüzde 32,28 artış gösterdi. 6'da

ENFLASYONU ÜCRETLİLERE yükleyen programa tokat

Mayıs 2023 seçimlerinden sonraki ekonomi politikaları 31 Mart seçimlerine damga vurdu. Enflasyonla mücadelede fatura ücretlilere kesildi. Aynı oranda servetlerden tasarruf ve fahiş fiyatlamaya müdahale yapılmadı. Yüksek enflasyonun yanına durgunluk eklendi. 9 ay içinde seçim sonuçları tersine döndü

EKONOMİ SERVİSİ

HAZİRANDAN bu yana uygulamaya konan ekonomi politikaları Mayıs 2023 genel seçimlerinin tersine dönmeye yol açtı. "Rasyonel" yöntem olarak dile getirilen politikalarla enflasyonla mücadele yönteminde dar gelirli, ücretli çalışanların ve emeklilerin gelirlerini baskılayacak, iç talebi kısıtlayacak politikalar uygulandı. Ücretli çalışanlar ve emeklilerin önüne kemer sıkma konurken servet sahiplerine kemer sıkılacak gelir vergisi veya enflasyon ortamında fahiş fiyatlamayı önleyecek piyasa müdahaleleri tercih edilmedi. Ücretli vatandaşlardan servet sahiplerine gelir transferine yol açan bu uygulamalar ise 31 Mart seçimlerinde AK Parti hükümetinin önemli kayıplar yaşamasına neden oldu. Haziran ayından itibaren uygulanan neoliberal ekonomi politikalarla meydana gelen ve dokuz ay içerisinde seçim sonuçlarının değişmesine yol açan göstergeler içinde sunlar öne çıktı:

ENFLASYON DÜŞMEDİ ARTTI

■ Mayıs 2023 seçimlerine girilirken yıllık enflasyon oranı yüzde 38 düzeyindeydi. Enflasyonla mücadele yöntemi olarak seçilen sıkılaştırma politikaları ise çare olmadı. 31 Mart seçimlerine Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verisiyle yüzde 67'lik enflasyon oranıyla girildi.

■ Gıda fiyatları dünyada yüzde 0,7 düşerken Türkiye'de yüzde 71 arttı. Gıda da maliyet üstü fahiş fiyatlamalar yapıldığı yönünde tartışmalar öne çıktı.

■ Mart ayında; TÜİK'in tüketicilerin maddi durum ve genel ekonomiyi ilişkin mevcut durum değerlendirmeleri ile gelecek dönem beklentileri, harcama ve tasarruf eğilimlerini ölçmek amacıyla ha-

6 Eylül 2023'te Ekonomi Koordinasyon Kurulu tarafından Orta Vadeli Program sunulmuştu.

Kaybettiren programda 'Kararlılık'

CUMHURBAŞKANI Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve Bakan Şimşek ise seçim sonuçlarının ardından neoliberal ekonomi politikalarında devam edileceğini mesajını verdi. Erdoğan seçim sonuçlarının ardından yaptığı konuşmasında Türkiye'nin önündeki seçimsiz dört yılın değerlendirileceğini ve uygulanan enflasyonla mücadele yönteminin 2024'ün ikinci yarısında sonuç vermeye başlayacağını dile getirdi. Cevdet Yılmaz da "Bu yılın ikinci yarısından itibaren enflasyonla mücadelemizin sonuçlarını belirgin bir şekilde görmeye başlayacağız. Böylece yapılan ücret artışlarının zamanla erimesini önleyecek, kalıcı refah artışı sağlayacağız." ifadelerini kullandı.

Bakan Şimşek ise "Eylül 2023'te

açıkladığımız OVP'yi güçlendirerek kararlılıkla uygulamaya devam edeceğiz. Ana hedefimiz olan, enflasyonu kalıcı olarak tek haneye düşürmek için sıkı para, seçici kredi ve gelirler politikasına ilaveten kamuda harcama kontrolü yaparak tasarrufu ön planda tutacağız. OVP'de açıklanan takvime uygun olarak hayata geçireceğimiz yapısal reformlar ile ekonomide dönüşümü gerçekleştirerek verimlilik ve rekabet gücü artışı sağlayacağız. Böylece sürdürülebilir büyüme amacımıza ulaşarak sağlayacağımız kalıcı refah artışı toplumun tüm kesimlerinde paylaşılacaktır. Başarıya giden yol azim, kararlılık ve sabir ister. Azimliyiz, kararlıyız, başarsacağız." Orta Vadeli Program'ın uygulanmasında kararlı olduğunu kaydetti.

Finans çeteleri güvence istedi

ULUSLARARASI finans kuruluşlarının temsilcileri, seçim sonuçlarının neoliberal politikaları etkilememesi yönünde uyardı. ABD Merkezli Goldman Sachs'ın eski Başekonomisti Robin Brooks, sosyal medya hesabında, "Piyasalar Türkiye'deki seçim sonucunu beğenmeyecek. Seçimle ilgili teşviklerin sona ermesini ve ortodoksluğa dönüşü umuyorlardı. Bu sonuç tam tersi bir sinyal gönderir. Piyasalar bunu Türkiye'yi sürekli seçim modunda tutmak olarak görecektir.

Daha fazla pompalama. Daha fazla devalüasyon..." paylaşımını yaptı. İngiliz ekonomist Timothy Ash ise "Piyasalar Erdoğan'dan enflasyonla mücadelelenin devam edeceğini, Şimşek ve ekibinin kalacağı konusunda güvence isteyecek." yorumunu yaptı.

zırladığı Tüketici Güven Endeksi (TGE), iyimser duruma işaret eden eşik değer 100'ün altında 79,4 puanı. Mayıs ayında 91,1 puan ile seçime girilmişti. İktidar partisinin yine önemli mevzi kaybettiği 2019 yerel seçimleri haricindeki tüm seçimlerde TGE 90 puanın üzerindeydi.

■ Hazine'nin toplam vergi gelirlerinin içinde servet sahipliğine göre toplanan doğrudan vergilerin oranı yüzde 34 iken çoğunluğu dar gelirli vatandaşları etkileyen dolaylı vergilerin toplamı yüzde 66 oldu. Ücretli çalışanlardan yapılan tasarruf, servet sahiplerine yansımada.

EMEKLİ AYLIĞI AÇLIK SINIRININ ALTINDA KALDI

■ Türk-İş'in açıkladığı açlık sınırı 16 bin 792 TL'ye çıkarken asgari ücret 17 bin 402 TL'de kaldı. En düşük emekli aylığı ise açlık sınırının altında 10 bin TL. 2008'de asgari ücretin yüzde 40 üzerinde olan emekli maaşları geriye düştü. Emekliye bütçeden ayrılan pay, yüzde 15 üzerinden yüzde 10'a düştü.

ENFLASYONUN YANINA DURGUNLUK EKLENDİ

■ İstanbul Sanayi Odası'nın hazırladığı İmalat Sanayi PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) Haziran ayından bu yana 7 ay boyunca sanayi üretimde durgunluğu gösterdi. Yüksek enflasyon sorununa durgunluk da eklendi. Stagflasyon alarmları çalmaya başladı

■ İsrail'in Gazze'ye saldırılarının başlamasıyla Türk kamuoyu İsrail ile ticaret tepki gösterdi. Türkiye'nin İsrail'e olan ihracatı ise 2023 Ekim ayından sonra İsrail'e ihracat ise yüzde 32,28 artış gösterdi. 2023 Kasım'da Türkiye'nin İsrail'e olan ihracatı 319 milyon 207 bin dolar iken 2024 Şubat'ta 422 milyon 258 bin dolara yükseldi.

Sanayi göstergesi martta düştü

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI anketinin mart ayı sonuçları açıklandı. Endeks, mart ayında eşik değer olan 50 puanını aldı. Martta imalat **sanayi** üretimi sınırlı bir artış kaydederken, yeni siparişlerdeki yavaşlama hız kesti ve son 9 ayın en düşük oranında olduğu belirlendi. Bu durum bazı firmaları, üretim ve satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti.

Üretim ve girdi alımlarında üst üste ikinci kez artış görülürken, satın alma faaliyetlerindeki genişlemenin şubat ayına göre daha belirgin olması dikkati çekti. İlk çeyreğin sonunda hem girdi hem de nihai ürün stoklarında düşüş eğilimi takip edildi. Söz konusu azalışta, Kızıldeniz'deki aksamalar nedeniyle girdi alımlarında ve teslimat sürelerinde yaşanan gecikmeler etkili oldu.

GIDA SİPARİŞLERİ ARTTI

Girdi fiyatlarında ve ham madde maliyetlerindeki artışta Türk lirasındaki değer kaybının belirleyici olduğu görüldü. Martta satış fiyatlarındaki artış son 3 ayın en düşük seviyesinde kaydedilirken, enflasyon oranı belirgin düzeyde kaldı ve seri ortalamasının üzerinde gerçekleşti. Yeni siparişlere bakıldığında sadece gıda ürünlerinde artış görüldü. Sektörlerin çoğunluğunda üretim yavaşladı, istihdamdaki genişleme de sınırlı düzeyde kaldı.

3 SEKTÖR ÜRETİMİNİ ARTIRDI

İSO Türkiye Sektörel PMI raporuna göre, üretimini artıran sektör sayısı şubat ayında dört iken martta üçe düştü. Üretimde en belirgin düşüş ise tekstil sektöründe ölçüldü. Bu azalışta, üretimdeki durağan görünüm ve yeni siparişlerde yaşanan düşüş etkili oldu. Üç sektörün yurt dışından alınan yeni siparişlerinde ise artış gerçekleşti.

Martta gıda ürünleri ile makine ve metal ürünleri sektöründe istihdam artışı yaşandı. Sektörlerin genelinde ise istihdam artışı Mayıs 2020'den bu yana ilk kez ikiye geriledi. Tedarik zincirlerinde yaşanan akmasalar takip edilirken, ağaç ve kağıt ürünleri sektörünün tedarikçi performansında rekor iyileşme yaşandı. Dört sektörde teslimat süreleri kısalmasına karşın geriye kalan 6 sektörde ise teslimat süreleri arttı. Talep koşullarının durgun olması nedeniyle, mart ayında satın alma faaliyetlerini 3 sektör artırdı.

İSO Türkiye imalat satın alma yöneticileri endeksi mart ayında 50 değerini aldı İmalat göstergesinde düşüş

İmalat **sanayi** satın alma yöneticileri endeksi (PMI) martta imalatçılar için faaliyet koşullarının değişmediğine işaret ederken üretim artış kaydetti, yeni siparişler ile istihdam ise istikrarlı seviyeye yaklaştı. Talepteki iyileşme işaretleri şirketleri satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti ancak stoklar azalmaya devam etti. Enflasyon oranları hafiflese de yüksek seyrini sürdürdü. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** için S&P Global tarafından derlenen imalat PMI, şubatta 50.2 değerini almıştı. Cumhuriyet gazetesinde yer alan habere göre imalat PMI martta ise 50 değerini alarak hafif düşüş gösterirken yeni siparişler ve istihdam da hafif iyileşme kaydetti ve istikrarlı seviyeye yaklaştı.

En hafif artış

PMI'da 50'nin altında kalan değerler daralmaya, 50'nin üzerinde kalan değerler ise büyümeye işaret ediyor. Yeni siparişler geçen aya göre hafif yükselse de dokuz ayın en hafif artışı kaydedildi. Yeni siparişler 49.6 ile eşik değer olan 50'nin altında kaldı. Talepte kaydedilen hafif büyüme bazı şirketleri üretimi ve satın alma faaliyetlerini artırmaya teşvik etti.

TL'nin değer kaybetmesi etkiledi

Stoklar ılımlı seyretmeye devam etse de hem alım hem de bitmiş mamüller ilk çeyreğin sonunda azaldı. Kızıldeniz'de görülen aksamalar nedeniyle bazı şirketler girdi temininde gecikmeler yaşadı ve teslimat süreleri üst üste üçüncü ayda da uzadı. TL'nin dolar karşısında değer kaybetmesi

girdi fiyatlarını artıran önemli bir unsur olurken bazı şirketler ham madde maliyetlerinin arttığını ifade ettiler. Girdi maliyeti enflasyonu üç ayın dip seviyesine gerilese de keskin seyrini sürdürdü.

Şubat ayında geriledi

Üretim alt endeksi talepte görülen iyileşme işaretleriyle üst üste ikinci ayda da yükseldi. Ancak, artış hafif seviyede gerçekleşirken şubatta görülen seviyenin altında kaldı. Bazı anket katılımcıları, zorlu ekonomik koşulların sürdüğünü, bu durumun üretim artışlarının kapsamını kısıt-

ladığını belirttiler. Üretim şubattaki 52.1 seviyesinden 50.1'e geriledi.

Dokuz aydır düşüş yaşandı

Yeni siparişler martta hafif gerilese de ilk çeyreğin sonunda istikrarlı seviyeye yaklaştı. Artan fiyatlar ve piyasadaki belirsizliğin yeni siparişlere yönelik çabalar için engel oluşturduğu belirtildi. Yeni siparişler şubattaki 49.1 seviyesinden 49.6'ya hafif yükseldi. Yeni ihracat siparişleri mart ayında hafif azalırken marttaki düşüş dokuz aydır devam eden yavaşlama döneminde kaydedilen en hafif düşüş oldu. Yeni ihracat siparişleri şubattaki 49.5'ten

49.7'ye hafif yükseldi. İstihdam alt endeksi şubattaki 48.8 seviyesinden 49.7'ye yükseldi. Bazı şirketler, istifalar ve emeklilikler nedeniyle personel sayısının düştüğü belirtildi.

PMI verilerini değerlendiren S&P Global Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Mart ayı Türk imalatçılar için istikrarlı bir ay oldu. Yeni siparişler istikrarlı seviyeye yaklaşmaya devam ederken iyileşen tablo üretim ve satın almada hafif artışlara neden oldu. Talepte son zamanlarda görülen eğilimin devam etmesi durumunda yılın ikinci çeyreğinde büyümenin ivme kazanacağını düşünüyoruz" dedi. **İSTANBUL**